

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๗๕

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ผมขอเปิดประชุมเลยนะครับ เชิญฝ่ายเลขานุการ
ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มี ๓ เรื่องนะครับ คือเรื่อง พ.ร.บ. ว่าด้วยพรรคการเมือง
ที่ทาง กกต. เสนอมามีประเด็นอะไรที่สมควรจะนำขึ้นมาพิจารณาเพื่อดูว่าจะเป็นหลักการในการ
ที่จะนำไปปรับปรุงหรือจัดทำกฎหมายฉบับนี้ต่อไปได้อย่างไรนะครับ ซึ่งกระผมและฝ่ายเลขานุการ
ได้ไปดำเนินการโดยดูและแยกออกเป็นแต่ละเรื่องโดยใช้ส่วนของการแบ่งกลุ่มตามร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่ กกต. เสนอมาเป็นเบื้องต้น โดยสรุป
มาในแต่ละหัวข้อในแต่ละเรื่องว่ามันจะมีประเด็นอะไรบ้างที่สมควรพิจารณาเพื่อจะใช้เป็นหลักการ
ในการดำเนินการนะครับ

ในส่วนแรกจะเกี่ยวกับเรื่องของการจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งในการจัดตั้ง
พรรคการเมืองตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ทาง กกต. เสนอมา นั้นจะกำหนด
รายละเอียดหรือขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคการเมืองไว้ค่อนข้างที่หลายขั้นตอนมากขึ้นจาก
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งในหลักการที่ทาง กกต.
ได้ชี้แจงนั้นบอกว่าได้นำหลักการเช่นเดียวกันที่เคยเขียนไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๒๔ มาเป็นแนวทางในการกำหนดโดยจะเป็นเรื่องของการที่จะกำหนดให้มีผู้ริเริ่มจำนวน
๑๕ คนขึ้นไป เพื่อจะเข้ายื่นขอที่จะดำเนินการจัดตั้งพรรคการเมือง ก่อนที่จะตั้งพรรคการเมืองนั้น
ก็จะมี การเข้าดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมสมาชิก การกำหนดในเรื่องของการดำเนินการทำ
นโยบายข้อบังคับต่าง ๆ ของพรรคการเมืองเพื่อให้ครบหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
ก่อนจะนำมาขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต่อไป ซึ่งในรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญที่ กกต. เสนอมา นั้นจะใช้เงื่อนไขเกี่ยวกับเรื่องของจำนวนสมาชิกว่าจะต้องมี
อย่างน้อย ๕,๐๐๐ คน จากทุกภูมิภาคในประเทศ แล้วก็จะมีสมาชิกตามภาคที่ กกต. กำหนดนั้นไม่น้อยกว่า
ภาคละ ๕๐๐ คน มายื่นขอจดทะเบียน แล้วก็เรื่องของการกำหนดนโยบายเบื้องต้นและข้อบังคับ

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ขึ้นมาเพื่อจะมาขอจดทะเบียน ซึ่งจะแตกต่างจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งพอยื่นนายทะเบียนก็จะสามารถจัดตั้งพรรคการเมืองได้แล้วก็ไป
ดำเนินการรวบรวมให้ได้ภายใน ๑ ปีนับแต่ที่ดำเนินการ แต่ฉบับที่เสนอมานั้นจะใช้ในการรับรองให้
มีการจัดตั้งก่อน แล้วก็ไปดำเนินการให้ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดจึงจะมาดำเนินการได้

อีกส่วนหนึ่งที่จะเรียนหรือก็คือว่าถ้าจะใช้หลักเกณฑ์ลักษณะนี้มันจะมีอันหนึ่ง
ที่เราเคยคุยกันไว้ว่าถ้ามีการจัดตั้งพรรคที่มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการในเรื่องของการส่งเสริม
ในแต่ละด้านเพื่อจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งในแต่ละกิจกรรมที่จะรวมตัวกันเพื่อ
ไปตั้งเป็นพรรคการเมือง เช่น พรรคการเมืองที่เกี่ยวกับด้านแรงงาน ด้านสิ่งแวดล้อมอะไรพวกนี้
ในเรื่องไขลักษณะดังกล่าวที่จะต้องมีการตั้งเรื่องจำนวนสมาชิก จำนวนสาขา แล้วก็เรื่องการจัดตั้ง
ในแง่ของพื้นที่ต่าง ๆ จะทำให้เป็นขั้นตอนที่จะทำให้การจัดตั้งพรรคการเมืองลักษณะที่ดำเนินการ
กิจกรรมเฉพาะด้านนี้ดำเนินการได้หรือไม่อย่างไร ซึ่งมันจะเป็นพื้นฐานในมาตรา ๔๕ ในเรื่องของ
เสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นพรรคการเมืองครับ เรียนเพื่อหารือในประเด็นแรกครับ

ประธาน : อันนี้ขาดไปอันหนึ่งจริง ๆ ที่บอกว่าให้ไปรวบรวมบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญที่พูดถึงพรรคการเมืองทั้งหมดเอาไว้ในทุกเรื่องจะต้องไปรวบรวม ถึงบอกให้พวกนั้น
ไปนั่งอ่านกัน นี่ยังไม่ได้อ่านหรือเปล่า

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานครับ คือประชุมอนุกรรมการไปแล้ว และสิ่งที่
ให้เตรียมก็คือนอกจากเรื่องประเด็นก็จะมีเรื่องแยกรัฐธรรมนูญออกเป็นแต่ละเรื่อง ทั้ง
พรรคการเมือง ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพวกนี้ทั้งหมดแยกออกมา กับอันที่ ๓ คือให้เตรียม
กฎหมายต่างประเทศประมาณ ๕ ประเทศที่จะให้รวบรวมมาให้เป็นข้อมูลครับ ที่นี้ไม่ทราบว่าจะแยก
รัฐธรรมนูญเสรีหรือไม่ทราบ ช่วยไปถ่ายเอกสารมาให้ด้วยครับ

ประธาน : ปัจจุบันนี้การตั้งพรรคการเมืองต้องทำอะไรตามกฎหมาย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ปัจจุบันก็คือจะมีผู้ริเริ่ม ๑๕ คน มายื่นพร้อมทั้งนโยบาย
แล้วก็ตัวข้อบังคับเบื้องต้นมายื่นต่อนายทะเบียน นายทะเบียนก็จะจดทะเบียนให้โดยมีเงื่อนไขว่า
ภายใน ๑ ปีจะต้องไปรวบรวมสมาชิกให้ได้ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน แล้วก็มีการสมัครในแต่ละภาค
ตามจำนวนที่กำหนด และต่อมาภายใน ๒ ปีก็ต้องการตั้งสาขาพรรคให้เป็นไปตามที่ กกต.
กำหนดในแต่ละภาค แล้วก็ตามจังหวัดที่กำหนดให้ครบภายใน ๒ ปี

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ประธาน : และถ้าเขายังได้สมาชิกไม่ครบนี้เขาส่งผู้สมัครได้ไหม ถือว่าพรรคการเมืองเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ในกฎหมายปี ๕๐ พรรคการเมืองเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่นายทะเบียนจดทะเบียนให้

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ ความจริงหัวข้อการจัดตั้งพรรคการเมืองจะมีอยู่ ๓-๔ หัวข้อเกี่ยวเนื่องกันนะครับ แต่อันนี้แยกมาก่อน อันแรกก็คือวิธีการจัดตั้งหมายถึงว่าของเดิมที่ผ่านมานั้นใช้ระบบว่าพอผู้เริ่มมีครบจำนวน ๑๕ คนก็ไปขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองได้เลย แล้วนายทะเบียนก็จะจดทะเบียนพรรคให้ก็จะทำให้พรรคการเมืองเกิดและพรรคการเมืองนั้นก็จะไปหาสมาชิกให้ครบภายใน ๑ ปี ถ้าไม่เงื่อนไขนั้นจะขัดขวางการส่งสมัครของผู้สมัครหรือไม่ ไม่เป็นการขัดขวางในการส่งผู้สมัคร แต่อาจจะเป็นผลในแง่ที่ว่าถ้าครบ ๑ ปีแล้วไม่ได้คนนั้นมันอาจจะถูกยุบพรรคได้ แต่ที่นี้ร่างอันใหม่นี้เขากลับหัวกลับหางก็คือผู้เริ่มไปขอจดแจ้งไว้ก่อนนายทะเบียนเพื่อขอไปหาสมาชิก เมื่อได้สมาชิกครบถ้วนแล้วก็จะมีการประชุมเพื่อจัดตั้งพรรคการเมืองกัน แล้วเอาผลการประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองพร้อมเงื่อนไขต่าง ๆ ในการที่มีสมาชิกครบถ้วนนั้นไปขอจดทะเบียน ซึ่งจะทำให้มันยากขึ้นกว่าเดิม ประเด็นมันมีเพียงแต่ว่าจะเลือกใช้วิธีเดิมก็คือจดทะเบียนง่าย คือมี ๑๕ คนก็จดทะเบียนพรรคการเมืองแล้วก็เริ่มดำเนินการพรรคการเมืองไปได้เลย หรือว่ายังไม่ให้เกิดพรรคการเมือง ต้องไปริเริ่มไปหาสมาชิกให้ครบถ้วนเสียก่อน ประเด็นข้อแรกเลยตรงนั้น นอกนั้นก็จะมีประเด็นอื่นด้วย เช่น จำนวนสมาชิกหรือสาขาพรรคที่จะเสนอต่อ ๆ มาครับ

ประธาน : ของเดิมมันก็ง่ายเกินไปนะ ๑๕ คนมาแล้วเป็นพรรคการเมือง แล้วก็ส่งผู้สมัคร อันนี้มันตึงง่าย แล้วก็ไปเสี่ยงเอาข้างหน้าหาสมาชิกไม่ได้ก็ถูกยุบ ก็หาความชัดเจนไม่ได้ของใหม่ก็ยากไปต้องมีขั้นตอนเยอะ เอา ๒ อันมารวมกันได้ไหม คือคนที่จัดตั้งพรรคการเมืองได้มันต้องไม่ใช่คน ๑๕ คน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ ตามร่างของ กกต. ที่เสนอมาเรื่องการจดทะเบียนพรรคการเมืองนี้จะจัดได้ยากกว่าของเดิมเมื่อปี ๕๐ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่นี้ถ้าเอามาใช้ตอนนี้และจะเลือกตั้งปี ๖๐ พรรคที่จะจัดใหม่จะจัดได้ลำบาก ดีไม่ดีอาจจะเหลือแต่พรรคที่มีอยู่แล้ว เพราะคนที่จะมาจัดตามใหม่

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

มันต้องมีขั้นตอน คือจะต้อง ๑๕ คนมายื่นและต้องทำหนังสือชี้ชวนอีก แล้วถึงจะไปหาสมาชิกมา ๕,๐๐๐ คน อันนี้ถ้าเลือกตั้งปี ๖๐ ผมไม่แน่ใจว่าถ้าทำตามนี้จะได้พรรคการเมืองเพิ่มหรือเปล่านั้นคือมันจะยากมากครับ แต่ถ้าปี ๕๐ นั้นก็จะง่ายไปอย่างที่ท่านว่านะครับ ถ้าจะลดลงมากลาง ๆ หน่อย ในร่างนี้การประชุมพรรคการเมืองจะต้องมีผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่า ๒๐๐ คน คือเขาจะดูจำนวนที่ประชุม ๒๐๐ คน ถ้าอย่างนั้นเราอาจจะลดจาก ๕,๐๐๐ คนลงมาดูว่าจะจำนวนสักเท่าไร ให้เขาพอที่จะไปหาสมาชิกได้ไม่ยากและไม่ยุ่งเกินไป ไม่อย่างนั้นถ้าเอา ๕,๐๐๐ คนตามนี้ผมว่าจะจดยังไม่ได้ ไม่ทันเลือกตั้งปี ๖๐ ครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ในแง่สมาชิก ๕,๐๐๐ คน ผมเข้าใจเจตนาเขา คือเขาอยากให้มีฐานกว้าง ๆ แต่ที่นี้เราทำเป็นขั้นบันไดได้ไหมครับ คือหมายถึงว่า สมมุติยกตัวอย่างนะครับ คุณมีผู้ก่อการ ๑๕ คน คุณมีสมาชิกสัก ๓๐๐ คน มาจดได้นะครับ แต่ว่าใน ๑ ปีคุณต้องมีสมาชิกเพิ่มเป็นตัวเป็นตนถึง ๕๐๐ คน แล้วก็อีกปีหนึ่งเป็น ๑,๐๐๐ คน จนกระทั่งมันมาเข้าเกณฑ์ เพราะว่าตัวนี้เขา limit ไว้ที่ ๕,๐๐๐ คน และยังมีเงื่อนไขอีกภาคหนึ่ง ๕๐๐ คน เพราะฉะนั้นเขาก็คิดว่าเลข ๕,๐๐๐ เป็นเลข magic ที่มันน่าจะเป็นฐานพอสมควร มีมากกว่านั้นก็ยิ่งดี แต่ที่นี้การจะไปถึง ๕,๐๐๐ ที่เดียวในเงื่อนไขเวลาอยากจะทำเลือกตั้งปีหน้าและจะส่งเสริมพรรคใหม่ ๆ ด้วย ถ้าเราทำให้มันมี grace period ที่จะสะสมสมาชิกเพิ่มขึ้นได้ สมมุติว่า ๓ ปี ๔ ปีอย่างนั้นครับ ถ้าคุณไม่ได้ตามนั้นคุณก็หมดสภาพ ซึ่งมันก็ไม่น่าจะอยู่ในวิสัยที่จะยากที่จะไปเอามา ในมุมมองนี้จะผ่อนคลายเป็นได้ไหมครับ เพราะว่าจะได้ไม่ไปปิดคนที่เกิดใหม่ เพราะว่าเราไม่ได้คิดที่จะ reset back to zero อยู่แล้วจริงไหมครับ

ประธาน : แต่ว่าทำอย่างนั้นมันก็จะเกิดเป็นปัญหาตามมาในระหว่างที่ยังไม่ครบนี้ มันถือว่าเป็นพรรคการเมืองหรือยัง และถ้าพอถึงเวลาแล้วไม่ครบจะต้องทำอย่างไร ยุบพรรคหรืออย่างไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ก็ถือว่าเป็นพรรคที่อยู่ใน probation ครับ เหมือนอย่างไปเรียนหนังสือ คะแนนเรายังไม่ถึงเขาก็รับเราก่อน แล้วเราก็ต้องให้ได้คะแนนภายในเทอมที่ ๑ เทอมที่ ๒ อย่างนี้ และถ้าไม่ครบจริงตามเกณฑ์กำหนดก็ต้อง disqualify ไป ก็ต้องหมดสภาพไป ถ้าเราเขียนอย่างนี้จะได้ไหมครับ

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ประธาน : ใครลองเปิดดูบริษัทมหาชนสิว่าอย่างน้อยต้องมีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่ากี่คน เมื่อก่อนมัน ๑๐๐ คนใช่ไหม เดี่ยวนี้ยังอยู่หรือเปล่า ยังอยู่ใช่ไหมครับ ถ้าเราใช้หลักนั้นได้ไหม หลักว่าสมมติว่ามี ๔ ภาค คุณมีสมาชิกจาก ๔ ภาค ภาคละ ๑๐๐ คน เป็น ๔๐๐ คน คุณมาจดทะเบียนไปเลย เอาตรงกลาง คือ ๑๕ คนมันก็น้อยไป ถ้าถามว่าเอา ๑๐๐ มาจากไหน ก็บอกว่าบริษัทมหาชนจะตั้งได้ยังต้อง ๑๐๐ คน พรรคการเมืองเราก็เอาประชาชนจาก ๔ ภาค มันไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป

นายเชียรชัย ผนคร : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าเรื่องของการตั้งพรรค คือถ้าเราดูในเรื่องของสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่ม ผมคิดว่าโดยหลักคิดที่เขาทำมาเดิมคือทำให้มันง่ายไว้ก่อน เพราะคนรวมกลุ่มกันง่าย แต่เงื่อนไขตัวเลขที่ผมก็ไม่แน่ใจนะครับว่าเราจะยึดตัวเลขที่ว่าเป็นหรือเปล่า เพราะว่า ๑๕ คน ๕,๐๐๐ คน มันก็ ๑๐ ปี ๒๐ ปี เผลอ ๆ ๓๐ ปีมาแล้วก็ใช้ตัวเลขตัวนี้ ถ้าเราไปเทียบตัวเลขของการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ๒๐,๐๐๐ คนบ้าง ๕๐,๐๐๐ คนบ้าง หรือการเข้าชื่อถอดถอน ผมคิดว่าการตั้งพรรคการเมืองนี้ตัวเลขสมาชิกมันต้องเยอะพอสมควร เพราะว่าถ้าเกิดตัวเลขมันน้อย ต่อไปเวลาเราจะไปเขียนมาตรการในเรื่องของการให้พรรคเป็นของมวลชน และสมาชิกมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมันยาก คือถ้าเกิดดูตัวเลขอย่างวันนี้ะครับ ถ้าของพรรคเพื่อไทยนี้ได้ ส.ส. มากกว่ากึ่งหนึ่งของการเลือกตั้งที่ผ่านมาหรือเสียงส่วนใหญ่ แต่สมาชิกพรรคมีอยู่แค่ ๑๓๐,๐๐๐ คนเอง และถ้าเกิดว่าเราไม่สามารถจะทำให้เกิดการมีสมาชิกพรรคในจำนวนที่มากพอ มันก็จะมองไม่ค่อยออกว่าจะทำให้พรรคนี้เป็นพรรคของมวลชนได้อย่างไร แล้วก็อีกอันหนึ่งที่ผมกำลังคิดอยู่ก็คือว่ามันเป็นไปได้หรือเปล่าไม่ทราบนะครับ จดทะเบียนตั้งพรรคนี้อย่าให้มันยากมาก จำนวนสมาชิกก็ให้มันอยู่ในจำนวนที่เหมาะสม แต่ว่าไปมีข้อกำหนดในเรื่องของการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง ซึ่งผมเข้าใจว่าคราวที่แล้วเราก็มีการพูดกันเหมือนกันอย่างของ กกด. เขาเขียนมา ถ้าผมจำไม่ผิดนี่การคัดเลือกผู้สมัครมันต้องดูจากจังหวัดที่มีสมาชิกด้วยประกอบกันอะไรทำนองคล้าย ๆ อย่างนี้ คือไปเอาตัวกิจกรรมที่จะต้องทำในส่วนของการส่งตัวบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้งเข้ามา ตรงนั้นจะเป็นการถือกิจกรรมในแต่ละจังหวัดหรือเปล่า หรือว่าถ้าสมาชิกมากคุณก็ทำอะไรได้มาก ถ้าสมาชิกน้อยคุณก็ทำอะไรได้จำกัด ซึ่งอาจจะเป็นความคิดที่ไม่ค่อยดีนักนะครับ แต่ผมกำลังคิดว่าตอนที่เราดูนี้ถ้าดูเฉพาะส่วนของการจัดตั้งที่ กกด. ทำมานี้ผมคิดว่า ๑๕ คน หรือจะเป็น ๕,๐๐๐ คนอะไรนี้มันเป็นตัวเลขที่ผมว่า

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

มันอยู่ในกฎหมายของการจัดตั้งพรรคการเมืองมาประมาณ ๒๐-๓๐ ปีแล้ว แล้วมันก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลงอะไร แต่ถ้ามาเทียบกับตัวในการที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เราใช้ตั้ง ๒๐,๐๐๐ คน ๓๐,๐๐๐ คน ๕๐,๐๐๐ คนอะไรทำนองนี้ครับ

ประธาน : ในคุณสมบัติคนที่จะสมัคร ส.ส. ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมาไม่น้อยกว่าเท่าไร ๙๐ วันหรือครับ แต่ให้เลือกตั้ง ๑๕๐ วัน มันก็อยู่ในวิสัยที่จะตั้งได้ กำลังนั่งคิดว่า ๑. ถ้าเราใช้หลัก ๑๐๐ คนของบริษัทมหาชน แต่อย่างน้อยมันไม่ใช่ ๕๐๐ คนแล้วละ มันควรต้องมี ๕๐๐ คน ถามว่าเอามาจากไหน ๕๐๐ คน ก็จำนวน ส.ส. มันมี ๕๐๐ คน คุณจะส่งสมาชิกของคุณสมัครรับเลือกตั้ง และคุณมีสมาชิกแค่ ๔๐๐ คน แล้วคุณจะส่งได้อย่างไร คืออย่างน้อยก็ต้องมีขั้นต่ำของจำนวน ส.ส. คุณจะได้อะไร ทุกคนก็มาเป็นแล้วก็ไปสมัครรับเลือกตั้ง ๕๐๐ คน ทั้งบัญชีรายชื่อและ ส.ส. เขต มันก็ไม่ยากเกินไป และอย่างน้อยแต่ละภาคต้องมีไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน ส่วนภาคไหนจะมีมากมีน้อยก็แล้วแต่ภาคนิยมของเขาไป เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันเห็นด้วยนะคะว่า ๑๐๐ คนต่อภาค ที่นี่ยังที่ท่านอาจารย์ชาติชายพูดไว้ว่ามันมี grace period ถ้าสมมุติว่าเราอนุญาตให้ ๑๐๐ คน แล้วเขาตั้งภาคได้ ส่งคนได้ เขาอาจจะไม่ได้สนใจไปขยายสมาชิกพรรคอะไรต่อ สมมุติว่าเราให้ระยะเวลาว่า ๑ ปีให้เพิ่มเท่าไร ๒ ปีให้เป็นอย่างไร มันจะทำให้ความเอาใจใส่ในการพัฒนาพรรคของเขาให้กว้างขวางใหญ่โตขึ้นอาจจะดีขึ้น แต่ในแรกเริ่มดิฉันคิดว่าภายใต้ภาวะการเมืองแบบนี้ กับตอนนี้ควรจะให้ง่ายหน่อย ๑๐๐ คนนี้ดิฉันว่าอยู่ในวิสัยที่จะทำได้ ถ้าหาไม่ได้ ๑๐๐ คนต่อภาค ก็คงไม่ควรเป็นพรรคการเมืองแล้ว แต่ว่าในระยะยาวมันไม่ควรหยุดอยู่แค่นั้นนะคะ

ประธาน : ระยะยาวนี้มันขึ้นอยู่กับกลไกที่เราจะไปเขียนข้างในว่าเขาควรจะทำอย่างไร เช่นสมมุติเราบอกว่าหลังจากเลือกตั้งครั้งแรกนี้แล้วคุณจะส่ง ส.ส. ลงสมัครในเขตไหนได้ ต่อเมื่อคุณมีสาขาหรือมีผู้แทนพรรคอยู่ในเขตนั้นไม่น้อยกว่า ๕ คน ๑๐ คน อย่างนี้เขาก็จะต้องรีบไปทำ อันแรกเราไม่นับแต่ต่อไปมันก็ต้องรีบไปทำ เพราะว่าเราต้องการให้ประชาชนในสมาชิกพรรคมีส่วนร่วม เพราะฉะนั้นมันก็ต้องมีสักจำนวนหนึ่งเช่นไม่น้อยกว่า ๒๕ คนต่อเขต คุณก็ต้องหาให้ได้ พอหาได้แล้วก็แปลว่าคุณจะมีฐานอยู่ที่ตรงนั้น และเวลาจะส่งคนลงสมัคร ๒๕ คนนี้มันจะได้เป็นคนคอยบอกว่าเอาคนนี้หรือคนนั้นมีสิทธิมีเสียงขึ้น มิฉะนั้นถ้าเราไม่บังคับ แล้วเขาบอกว่าไม่มีคนอยู่ที่นั่นแล้วจะไปฟังอย่างไร เขาก็เลยไม่ฟังใคร ครั้งแรกนี้เราอาจจะบอกว่าตัวนี้ยังไม่ใช้ให้ส่งได้ฟรี

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์ครับ เพราะว่าไปกำหนดเป็น grace period เป็นจำนวนสมาชิกเป็นพัน เป็น ๔,๐๐๐ คน ๕,๐๐๐ คน มันก็ยังไม่มีความหมายอะไร เพราะว่าตอนแรกผมไปคิดโยงกับเรื่องเงินสนับสนุนพรรคที่ว่าแต่ละปีมันจะได้มันจะต้องเหมือนกับทำการบ้านก่อน แต่ท่านอาจารย์ได้เสนอว่าถ้าไปกำหนดลือกไปในแง่ของการมีตัวแทนพรรคหรือมีสมาชิกในเขตที่จะลงเลือกตั้งในครั้งต่อไป ผมว่าก็เป็นอีกทางหนึ่งเป็นรูปธรรมกว่า แล้วก็ค่อยไปโยงกับเงินอีกทีหนึ่งนะครับ ไม่อย่างนั้นก็จะกลายเป็นแบบปัจจุบันนี้เงินก็ไปง่ายแล้วก็ไม่มีบัญชีด้วยก็ไปฟ้องศาลกัน ยุบพรรคอะไรอย่างนี้เป็นต้นนะครับ ก็ดีเหมือนกันครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านอาจารย์ครับ ความจริงเรื่องจำนวนสมาชิกกับสาขาพรรคนี้กว่าจะเป็นประเด็นที่จะคุยกันในหัวข้อที่ ๒ ที่ ๓ อันนี้ก็จะเริ่มต้นว่าวิธีการเริ่มต้น ๑. ก็คือจะต้องมีผู้ริเริ่มในการจัดตั้งพรรคหรือไม่ แต่ที่ท่านอาจารย์เสนอมานี้คล้าย ๆ ว่าเป็นไปรวมคนมาเลย ๕๐๐ คน แล้วก็มาจดทะเบียนพรรคกันเลย จะมีผู้ริเริ่มเป็นตัวเป็นตนก็คนอย่างไรก็ไม่สนใจ คุณไปรวบรวมคนมาให้ได้แล้วก็ประชุมจัดตั้งพรรคกันขึ้นมาได้เลย เพราะฉะนั้นก็เลยไปประเด็นที่ ๒ ที่ ๓ ไปในตัว เพราะท่านอาจารย์พูดถึงจำนวนแล้วก็สาขา ความจริงครั้งที่แล้วก็พูดค้างกันอยู่ว่าจำนวนสมาชิกกับสาขาพรรคมีความจำเป็นเพียงใดหรือไม่ เพราะเรานึกถึงพรรคบางประเภทอย่างเช่นพรรคกรีนก็จัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง สมาชิก สาขาพรรคมีหรือไม่ เขาก็ไม่สนใจ หรือว่าใครที่สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมก็มารวมตัวกัน แล้วก็อาจจะมีคนจำนวนเพียงแค่ ๑๐๐ คน แต่เขาก็ขอแค่ส่งสมาชิกเพื่อให้ได้สมาชิกในสภา เขาไม่ต้องการเป็นรัฐบาล

ประธาน : เราก็มองว่า สมมุติว่าคุณจะส่ง ๕ เขต คุณก็ไปหาสมาชิกในเขตนั้นให้ได้เขตละ ๒๕ คน หรือ ๕๐ คนอะไรก็ว่าไป

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าเริ่มต้นมาว่าคุณจะต้องมีภาคละ ๑๐๐ คน พรรคเล็กพวกนี้เขาจะเกิดไม่ได้ เพราะเขาไม่ต้องการที่จะไปหาสมาชิกตามภูมิภาค

ประธาน : การที่เขาจะเป็นพรรคการเมืองเพื่อที่จะเข้ามามีส่วนร่วมปกครองประเทศ ประชาชนก็ต้องมีส่วนร่วมอย่างกระจัดกระจายพอสมควร เราไม่ได้บอกว่าเอาทุกจังหวัด ๔ ภาคนั้นมันอาจจะอยู่ใน ๔ จังหวัดเท่านั้นละ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ที่เราพูดถึง grace period ว่าเริ่มต้น ๑๐๐ แล้วก็ขึ้นเป็นขั้นเป็นตอนไปจนกระทั่ง ๕ ปี ปีแรกก็ ๑๐๐ ปีที่ ๒ อย่างต่ำก็ ๒๐๐ ปีที่ ๓

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ก็เรื่อย ๆ ไปจนกระทั่ง ๕ ปีก็ได้ ๕๐๐ นะครับ แล้วก็อย่างที่ท่านอาจารย์อัครบอกว่ามันไม่จำเป็นต้องครบครับ ผมก็เห็นด้วยนะครับ อย่างพรรคกรีนเขาก็เอาคนที่มีความสนใจร่วมกันในเรื่องสิ่งแวดล้อม เขาอาจจะไปพรรคฝ่ายค้านข้างในคอยคัดค้านเรื่องโครงการใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ได้จัดตั้งรัฐบาล ถ้าเราได้อย่างน้อยที่สุดพรรคนั้น ๕๐๐ คน มันก็ได้ ๑ พรรค มันก็สอดคล้องกับระบบการเลือกตั้งของเราที่ว่าเป็นบัตรใบเดียว แล้วก็ทุกคะแนนเสียงมีค่า เขาก็อาจจะได้คะแนนที่สอดคล้องกับระบบเลือกตั้งของเราด้วยการได้มาของ ส.ส. นะครับ เพื่อไม่ให้มันได้ยากหรือง่ายเกินไป ผมว่าเริ่มแบบนี้ก่อนก็ได้ครับ ถ้าเราไปกำหนดว่าจะต้องมีทุกภาคนี้มันก็จะลำบาก เพราะว่าทุกพรรคก็ไม่ได้หวังว่าจะเข้ามาเป็นรัฐบาล ขอให้เขามีส่วนร่วมเพื่อสิ่งที่เขาประสงค์เรื่องสิ่งแวดล้อมอะไรต่าง ๆ ก็อาจจะเปิดโอกาสให้เขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยไม่จำเป็นจะต้องมารวมรัฐบาลก็ได้ครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : คือจริง ๆ เรื่องที่เราเปิดว่าต้องมีทุกภาคนั้นคือคำถามที่ผมถามในครั้งที่แล้วว่าจริง ๆ ถ้าจะมีพรรคไหนเขาเอาเฉพาะภาคใดภาคหนึ่งเลยจะได้หรือเปล่าคือเข้าใจว่าเราเองไม่มีข้อที่จะไปในลักษณะอย่างนั้น แต่ว่าการที่ไปบอกว่าต้องมีแต่ละภาคไม่น้อยกว่ากี่คน มันก็เป็นเหมือนกับว่าต้องกระจายออกไปทั้งหมด ทีนี้ถ้าสมมุติเป็นลักษณะอย่างนี้คือจะมี ๔ ภาคก็ได้หรือภาคเดียวแล้วจำนวนรวมเท่ากับ ๔ ภาค ยกตัวอย่างถ้าบอกว่า ๔๐๐ คน ภาคละ ๑๐๐ คน หรือภาคเดียว ๔๐๐ คน คือดูที่จำนวนคนนี่ผมว่ามันก็น่าจะพอไหว คือในใจผมมีความรู้สึกว่ามันจะมีกลุ่มคนที่มีความสนใจในบางเรื่องเขาอาจจะพยายามรวมกลุ่มเพื่อทำเป็นพรรคการเมืองในเรื่องนั้น ๆ

ประธาน : ซึ่งกรณีอย่างนั้นผมกำลังตั้งคำถามว่าเราควรยอมให้เกิดขึ้นใหม่ยกตัวอย่างเช่นคนที่คัดค้านการทำเขื่อน เขาบอกเขารวมตัวกันอยู่ในกลุ่มของเขา ๑,๐๐๐ คน ๑๐,๐๐๐ คน แล้วคัดค้านหมดไม่ยอมให้สร้างเขื่อนในทุกกรณี แต่ถามว่านโยบายของเขามันทำความเดือดร้อนไปถึงใคร เดือดร้อนไปถึงประชาชนในทุกภาค แปลว่าคุณจะเอาพวกของคุณที่อยู่ตรงนี้ไปทำความเดือดร้อนให้คนอื่น ส่วนที่คนอื่น จังหวัดอื่น ภาคอื่นเขาไม่เห็นด้วยเลยมันสมควรอยู่หรือ ในเมื่อประเทศเราเป็นประเทศอันหนึ่งอันเดียวกัน อย่างน้อยถ้าสมมุติว่าคุณคิดว่าแนวทางความคิดของคุณดี คุณต้องหาคนในภาคแต่ละภาคทั้ง ๔ ภาคมารวมกับคุณให้ได้อย่างน้อยสัก ๑๐๐ คน มันก็ยังกระจายกันไป เชิญครับ

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ขอบพระคุณท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าในแต่ละประเทศปรัชญาการให้มีเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองมันอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดที่แตกต่างกัน บางประเทศก็มองว่าเรื่องของการมีพรรคการเมืองมันเป็นเรื่องระดับชาติ แล้วก็เป็นเรื่องของการเข้าสู่อำนาจรัฐเป็นหลัก ดังนั้น ถ้าหากว่าพรรคไม่มีสาขาหรือว่าไม่มีสมาชิกกระจายไปทั่วประเทศ และไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนเท่านี้เท่านี้คราว อันนี้ก็จะไม่สามารถเป็นพรรคการเมืองอยู่ได้ แต่ในหลาย ๆ ประเทศอย่างที่ท่านอัครพุดถึง ท่านรองสุพจน์พุดถึงก็คือว่า ไม่ได้มีความเฉพาะเจาะจงว่าพรรคการเมืองต้องกระจายไปทั่วประเทศ แล้วก็ไม่จำเป็นที่จะต้องส่งผู้สมัคร ในประเทศเหล่านี้ก็จะมีวิธีการในการกำหนด ถ้าหากว่ามีการส่งผู้สมัครยกตัวอย่างที่ท่านประธานพุดถึงครับ ถ้ามีการส่งผู้สมัครจะส่งผู้สมัครในเขตใด ถ้าหากว่าแบ่งเป็นเขตยกตัวอย่างเช่น ญี่ปุ่นหรือว่าเยอรมนีแบ่งเป็นเขต หรือถ้าหากว่าจะส่ง ส.ส. ลงในจังหวัด ในจังหวัดนั้นต้องมีสมาชิกในเขตนั้น หรือมีสมาชิกในจังหวัดนั้น แต่ถ้าหากว่าจะไม่ส่งก็ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอื่น แต่ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอื่นถ้าหากว่าไม่ได้เป็นการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองไปทั่วประเทศ เงินที่สนับสนุนก็จะเป็นรูปแบบหนึ่ง ถ้าดำเนินกิจกรรมไปทั่วประเทศเงินสนับสนุนก็จะเป็นอีกอย่างหนึ่งครับ ท้ายที่สุดก็คือว่าอาจจะไม่ได้ดำเนินกิจกรรมเป็นการเฉพาะ แต่ว่ามีโครงการในลักษณะของการพัฒนาทางการเมืองก็ทำโครงการเสนอ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าหากว่ามี กกต. ก็ทำโครงการเสนอ กกต. กกต. ก็พิจารณาโครงการเหล่านั้นแล้วก็มีเงินสนับสนุน พวกที่ได้รับการสนับสนุนจากการมี ส.ส. เขาก็ไม่นับหัว ส.ส. นะครับในหลายประเทศ เขานับคะแนนเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้ระบบเลือกตั้งแบบที่เราใช้นี้ครับ นับคะแนนเลย สมมุติว่าได้ ๑,๐๐๐ คะแนน ก็เอาไปคะแนนละ ๑๐๐ บาทก็คูณ ๑,๐๐๐ เลย ได้ ๑๐,๐๐๐ คะแนน ๆ ละ ๑๐๐ บาทก็คูณ ๑๐,๐๐๐ ไปเลย แต่ถ้าหากว่าไม่ได้มีการส่งผู้สมัครก็ไปได้รับการช่วยเหลือในลักษณะอื่น ผมคิดว่า ถ้าหากเป็นแบบนี้เราก็อาจจะสามารถผสมผสานได้ครับ ผมเชื่อว่าในสิ่งที่ท่านประธานกรุณา ยกขึ้นมาที่สังคมก็จะสามารถยอมรับได้ ผมนึกกับที่ท่านอัคร ท่านสุพจน์พุดถึงว่าเอาละ เราก็ปล่อยให้เขาจัดตั้งขึ้นมา ที่ท่านอาจารย์ธิตินันท์พุดเขาบอกว่าถ้าคุณส่งลงในจังหวัดนี้ แม้กระทั่งส่งเขตเดียวในจังหวัดนั้นก็ต้องมีสมาชิกในจังหวัดนั้นหรือในภาคก็ได้ ถ้าหากว่าเราจะเอาให้มันกว้างกว่านั้น สมมุติว่าส่งลงในอุดรธานีก็มีสมาชิกอยู่ในอีสาน แต่มันก็อาจจะไม่ตรงนักนะครับ เพราะว่ายิ่งถ้าเราลงลึกไปถึงรายละเอียดว่าให้ประชาชนมีส่วนร่วม หลาย ๆ คนพุดถึงเรื่องของ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

จีรณัฐ ๑/๑๐

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

primary การเลือกปฐมนุฎิ ซึ่งผมก็คุยกับพรรคการเมืองหลายพรรค หลายพรรคก็บอกว่าเขาทำได้ หลายพรรคก็บอกว่าไม่อย่างได้ แต่ถ้าเกิดสมมุติว่าท้ายที่สุดแล้วสมาชิกพรรคเขาบอกว่าเขาอยากจะทำแบบนี้ ส่งคนลงอุดรธานีแต่ปรากฏว่าสมาชิกของท่านอยู่นครพนม จะให้คนนครพนม มาบอกว่าคนอุดรธานีคนนั้นคนนี้สมควรจะได้ลงสมัครรับเลือกตั้งมันก็ประหลาดอยู่ -----

- ๒/๑

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

แต่ถ้าหากว่าไม่ได้มีการส่งผู้สมัครก็ไปได้รับการช่วยเหลือในลักษณะอื่น ผมคิดว่าถ้าหากเป็นแบบนี้เราก็คงจะสามารถผสมผสานได้ครับ ผมเชื่อว่าในสิ่งที่ท่านประธานกรุณายกขึ้นมาสังคมก็จะสามารถยอมรับได้ผนวกกับที่ท่านอัคร ท่านสุพจน์พูดถึงว่าเราก็ปล่อยให้เขาจัดตั้งขึ้นมา ที่ท่านอาจารย์จิติพันธ์พูดเขาบอกว่าถ้าคุณส่งลงในจังหวัดนี้แม้กระทั่งส่งเขตเดียวในจังหวัดนั้นก็ต้องมีสมาชิกในจังหวัดนั้นหรือในภาคก็ได้ถ้าหากว่าเราจะเอาให้กว้างกว่านั้น สมมุติส่งลงในอุดรธานีก็มีสมาชิกอยู่ในอีสาน แต่มันก็อาจจะไม่ตรงนักเพราะว่ายิ่งถ้าเราลงลึกไปถึงรายละเอียดว่าให้ประชาชนมีส่วนร่วมหลาย ๆ คนพูดถึงเรื่องของ primary การเลือกปฐมภูมิ ซึ่งผมก็คุยกับพรรคการเมืองหลายพรรค หลายพรรคก็บอกว่าเขาทำได้ หลายพรรคเขาบอกว่าไม่อยากจะ แต่ถ้าเกิดสมมุติว่าท้ายที่สุดแล้วสมาชิกพรรคเขาบอกว่าเขาอยากจะทำแบบนั้น ส่งคนลงอุดรธานีแต่ปรากฏว่าสมาชิกของท่านอยู่นครพนม จะให้คนนครพนมมาบอกว่าคนอุดรธานีคนนั้นคนนี้สมควรจะได้ลงสมัครรับเลือกตั้งมันก็ประหลาดอยู่ แต่ถ้าหากว่าส่งลง ๑ เขตในอุดรธานี อุดรธานีมี ๑๐ เขต ๑๒ เขตอะไรนี้ นะครับ ลงเขตเดียวแต่ว่าประชาชนอยู่ในเขตอื่น ๆ อันนี้ก็ยังไม่พอก็ยังอยู่ในจังหวัดเดียวกัน ผมคิดว่าถ้าผสมผสานแบบนี้พรรคการเมืองมันจะตั้งไม่ยาก ดำรงอยู่ไม่ยากเกินไปนัก ไม่ได้ผูกโยงกับความ เป็นภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง สามารถที่จะทำโครงการทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้ จะส่งสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ก็ได้ แต่ถ้าหากจะส่งสมัครรับเลือกตั้งต้องมีความเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ที่ท่านส่งสมัครรับเลือกตั้ง ผมคิดว่าอย่างนี้มันก็จะครบถ้วนของความเป็นพรรคการเมืองแล้วก็บรรดาคนทั้งหลายที่บอกว่าอยากจะทำพรรคการเมืองอย่างเช่นพรรคกรีนท่านอัครยกมาก็ทำได้ไม่ได้มีใครว่าอะไร คนที่จะมุ่งไปส่งผู้สมัครอย่างเดียวจะเอาทั้งพื้นที่ทั่วประเทศก็ต้องมีสมาชิกทั่วประเทศไม่อย่างนั้นก็ไม่สามารถที่จะส่งได้ทั่วประเทศ ผมคิดว่าพรรคเล็กก็มีพื้นที่ของพรรคเล็ก พรรคใหญ่ก็มีพื้นที่ของพรรคใหญ่ แล้วมันก็จะสอดคล้องกับที่หลาย ๆ ประเทศกำหนดหลักการของการมีพรรคการเมืองครับท่านประธาน ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์จูรี

นางจูรี วิจิตรวาทการ : ที่อาจารย์เจษฎ์พูดมาก็มีเหตุผลในบริบทของสังคมเขา แต่ดิฉันมาคิดอีกมุมหนึ่งว่าในประเทศไทยที่เราผ่านการแตกแยก แบ่งแยก ขัดแย้งกัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรามีภูมิภาคนิยมสูง เราอาจจะต้องพิจารณาดูว่าสถาบันของพรรคการเมืองควรมีไว้ service ใคร ให้บริการ ให้ประโยชน์กับใคร ดิฉันมองว่าของไทยในปัจจุบันนี้การเมืองที่ผ่านมา

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

เน้นเรื่องระบบอุปถัมภ์ ผูกพันกับตัวบุคคล กับเจ้าพ่อท้องถิ่นกับอะไรต่ออะไรต่าง ๆ มันอาจจะถึงเวลาที่อาจจะต้องมองข้าม shot นั้นพยายามให้พรรคการเมือง นักการเมือง เป็นสถาบัน เป็น nationwide ทั่วประเทศ ให้เอาประเด็นเป็นตัวตั้งต่าง ๆ แล้วก็มองว่าไม่ใช่ฉันมาจากเชียงใหม่ฉันจะต้องเป็นเชียงใหม่ ฉันเป็นภาคเหนือ ฉันอีสาน ถ้าเป็นอย่างนั้นภาคอีสานกินขาด ชนะขาดลอย เพราะว่าคนเยอะ ตำแหน่งเยอะ ถ้า de-emphasize พยายามลดน้ำหนักที่ให้กับความเป็นภูมิภาค นิยมหรือว่าความเป็นประเด็นเดียว single issue การเมืองตั้งอยู่บนประเด็นเดียวอาจจะดีกว่าสำหรับเมืองไทยในขณะนี้และบริบทขณะนี้ ดิฉันคิดว่ามันน่าจะพยายามสร้างไม่ใช่ว่าฉันพัฒนาแต่จังหวัดฉัน บางจังหวัดเจริญจนไม่มีดี บางจังหวัดก็แย่มาก นักการเมืองต้องมองผลประโยชน์ของทั้งประเทศและรู้จักที่จะมองถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมของทั้งประเทศมากกว่า เราก็อาจจะยังไม่พร้อมที่จะทำอย่างที่ว่า แต่ดิฉันเห็นด้วยว่าพรรคเล็กต้องมีโอกาส แล้วอยากเห็นพรรคเล็กเกิด คนรุ่นใหม่กลุ่มใหม่ไม่สามารถจะเป็นพรรคใหญ่ต้องทำอะไรให้จดทะเบียนง่ายขึ้น แล้วส่งเสริมให้เขาเกิดได้ในระยะยาวจะได้เข้มแข็งขึ้น เอน้ำดีน้ำใหม่มาไล่เก่าเสีย อันนั้นคงสำคัญ เพราะฉะนั้นในบริบทของเราทำนองจะไปผูกติดกับประเด็นเดียวหรือว่าผูกติดกับภูมิภาคกับท้องถิ่นนิยมกับอะไร อาจจะดีสำหรับการเมืองของประเทศนะคะ ขอขอบคุณคะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือเรื่องจำนวนสมาชิก ๕,๐๐๐ คน อันนี้ก็ใช้มาดั้งเดิมใน พ.ร.บ. พรรคการเมืองหลายฉบับแล้วตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มากี่ใช้จำนวนสมาชิก ๕,๐๐๐ คน ถ้าจะเป็นพรรคการเมืองถึงจะจดง่ายอย่างของปี ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผู้จัดตั้ง ๑๕ คน แต่ว่าจำนวนสมาชิกอย่างไรก็ตามภายใน ๑ ปีต้องหาให้ได้ ๕,๐๐๐ คน ในส่วนของสาขาพรรคอันนี้ก็เป็นการที่มีอยู่ในกฎหมายพรรคการเมืองหลายฉบับตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ ก็มีแล้ว คือเขาต้องการให้มีการกระจายตัวในภูมิภาคต่างๆ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ อย่างน้อยที่สุดก็ต้องมีสาขาพรรคภาคละ ๑ สาขา ฉะนั้นการมีสาขาพรรคก็ยังเป็นหลักการซึ่งมีอยู่ในทุกฉบับ เพียงแต่ว่าคราวนี้เราจะเพิ่มคือว่าถ้าจะจดทะเบียนพรรคการเมืองแล้วจะต้องมีสมาชิกอย่างน้อย ๕๐๐ คน แล้วก็ภูมิภาคละ ๑๐๐ คนใช้ใหม่ครับ อันนี้เราจะเพิ่มขึ้นมา ที่นี้ในส่วนของที่ผู้จัดตั้งพรรคการเมือง ๑๕ คนที่ทำนอชพรว่าจำเป็นยังมีไหม ซึ่งอันนี้ผู้จัดตั้ง ๑๕ คิดว่ายังมีความจำเป็นต้องมีเพราะผู้จัดตั้งเขาจะต้อง ถ้าในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ผู้จัดแจ้ง ๑๕ คนเขาจะเป็นผู้ริเริ่ม พุดง่าย ๆ เหมือนกับเป็นกรรมการบริหารพรรค เขาจะเป็นคนเรียกประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย กำหนดข้อบังคับ ฉะนั้นถ้าไม่มี ๑๕ คนมาริเริ่มมันก็จะมีปัญหา ผมคิดว่าริเริ่ม ๑๕ คนในหลักการควรจะต้องมีอยู่ เพียงแต่ว่าคราวนี้เราเพิ่มว่าจะต้องมีอย่างน้อยที่สุดตอนไปจัดต้องมีสมาชิกแล้วไม่น้อยกว่า ๕๐๐ คน และมีภาคละ ๑๐๐ คนใช้ใหม่ครบ ๔ ภาค

ประธาน : คือถ้าเราทำให้ง่ายเข้าใครอยากมีผู้ริเริ่มก็มีผู้ริเริ่มมาจัดแจ้งไว้ ๑๕ คนแล้วไปดำเนินการ หรือถ้าใครไม่ต้องมีผู้ริเริ่มเรียกประชุมกันจนได้มา ๕๐๐ คนเรียบร้อยแล้วไปจดทะเบียนพรรคเลยก็ได้ ก็สุดแท้ คราวนี้ผมคิดว่าในรัฐธรรมนูญบอกไว้บอกว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้ง การรวมกันแล้วก็บอกตามที่กฎหมายบัญญัติ เราก็กำหนดได้ว่าเวลาคุณรวมกันจะจัดตั้งคุณรวมกันให้ได้ ๕๐๐ คนนะ หรือน้อยที่สุดเผื่อคุณจะสมัครทั้ง ๑๕๐ กับ ๓๕๐ คุณก็จะมีตัวสมาชิกพรรคของคุณเป็นอย่างน้อย ส่วนบทบัญญัติที่ว่าด้วยเรื่องว่าจะส่งในเขตไหนจะต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่า ๒๕ คนอะไรนั้น เราก็เขียนไว้ แต่ว่าให้มันมีบทเฉพาะกาลไว้ แต่ยังไม่ใช้ในครั้งแรก คือให้โอกาสเขา คราวนี้เกณฑ์ที่ว่าภาคละ ๑๐๐ คน ๔ ภาค เราก็ใช้กับพรรคเก่าด้วย แล้วก็บอกว่าถ้าพรรคเก่ามีแล้วก็แล้วไป ถ้าไม่มีก็ต้องรีบทำเสียให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ๕๐ วัน อะไรก็ว่าไป คือใช้ทัดเทียมกัน อย่างนี้จะไปได้ไหม ผมว่ามันไม่ยากแล้วก็ไม่ยุ่งเกินไป เขียนได้ไหม คือเขียนแยกเป็น ๒ หมายความว่ารวมเป็นภาคก่อน แล้วก็เขียนเป็นพรรคสองว่า ผู้ริเริ่มก่อตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ คนจะมาขอจัดแจ้งไว้เพื่อที่จะดำเนินการจัดตั้งก็ได้ แต่ว่าต้องมีระยะเวลาไว้ว่าถ้าเลยก็เดือน ก็ปีแล้วคุณยังไม่มาจดสักทีอันนั้นก็ถือว่าเลิกไปไม่ใช่ว่าคาราคาซังกันอยู่

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ตัวเลข ๑๕ คน มาจากไหนครับ ตัวเลข ๑๕ คน เดิมมันมาจากไหน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ๑๕ คน มีตั้งแต่ตั้งเดิมมาแล้วครับ จนกระทั่งปี ๒๕๕๐ ก็ ๑๕ คน

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือมันของรัฐธรรมนูญ แต่ว่ามันมาจากไหน ๑๕ คน การตั้งสมาคม คือผมว่าทำไมไม่เอาถ้าเรามีฐานว่า ๕๐๐ คน จากสภาใช้ใหม่ท่านอาจารย์ ก็เอาสัก ๕๐ คน ก็ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของ ๕๐๐ คน คือดูจากประวัติการก่อตั้งพรรคการเมือง หลังจากสภานาม้ามา มีการตั้งพรรคกิจสังคมอาจารย์ศีกฤทธิ์ก็อยู่ในสภาที่ไปชวนคุณพงษ์ใครต่อใครไปตั้งพรรคใช้ใหม่ครับ ทางคุณประมาณก็มาชวนพวกพรรคชาติไทยมาตั้งพรรค ผมจำได้ดูประวัติเริ่มแรกของการตั้งพรรคคุณทักษิณ ๒๗ คน อาจารย์วิริยะอยู่ด้วย เป็น ๒๗ คน ๒๗ คนก็เป็นคนก่อตั้ง ฉะนั้นผมเห็นด้วย

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

กับพี่อ้อพบว่าสมาชิกเริ่มแรกคือสมาชิกประเดิมอันนี้สำคัญ ผมคิดว่ามันจะต้องมีเพราะว่าคนเหล่านี้คือคนรวมอุดมการณ์กันใช้ใหม่ จะรวมอุดมการณ์ รวมเงินอะไรก็แล้วแต่เถอะ จะเป็นคนที่ขับเคลื่อน ฉะนั้นคนเหล่านี้ผมคิดว่าด้วยวิธีสมัยใหม่มันก็น่าจะคิดเป็นสัก ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของ ๕๐๐ คน ๑๐ เปอร์เซ็นต์มันก็ ๕๐ คน คนประเดิมเราก็มีสมมุติฐานว่าคนเหล่านี้จะต้องมีอุดมการณ์ร่วมกันอย่างน้อย ๕๐ คนมาก่อตั้งพรรคการเมือง แต่ว่า ๕๐๐ คนอย่างที่ท่านประธานว่า ใจผมผมว่าไม่ต้องไป fix มันว่าภูมิภาคไหน ๕๐๐ คนคุณเอามาจากไหนก็ได้ ๕๐๐ คนใช้ใหม่ แต่ว่าทำอย่างไรที่เชื่อกันว่าคือถ้าคุณส่งพื้นที่ไหนคุณจะต้องมีคนอยู่ในพื้นที่นั้น ๑๐๐ คนสมมุติว่าอย่างนี้ มันก็จะ เป็นบท sanction โดยอัตโนมัติที่ว่าเขาจะต้องไปหาคนในพื้นที่ใช้ใหม่ครับ ไม่ว่าจะคุณจะมีนโยบาย แบบไหนก็ตาม แต่ถ้าคุณส่งอุทัยธานีคุณต้องมีอุทัยธานีเขตไหนก็ตามเขต ๑ หรือเขต ๒ คุณก็ต้องมีอุทัยธานีอยู่ ๑๐๐ คน นครปฐมคุณก็ต้องมีนครปฐม ๑๐๐ คน แต่ว่าเราจะให้ความสมบูรณ์ ของความเป็นสมาชิกพรรค ผมว่าน่าจะเริ่มจากการมีสมาชิกผู้ก่อตั้ง ๕๐ คนแล้วก็มีจำนวนสมาชิก ทั้งหมด ๕๐๐ คน ผมว่าอันนี้สมบูรณ์แล้วเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สามารถก่อตั้งพรรคการเมืองได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมอาจจะคิดไม่เหมือนคุณภัทระ นิดหนึ่ง แต่มีเหตุผลคุณภัทระคือมันก็จะต่อเนื่องจากที่ท่านอาจารย์จรัสได้พูดเมื่อสักครู่ ต้องยอมรับ ว่าจริง ๆ แล้วบ้านเรา ๑๐ ปีมานี้จะโดยอะไรก็แล้วแต่ การเมืองบ้านเรามันไปในแนวของภูมิภาค นิยมมากขึ้น ๆ แล้วกระแสความคิดนี้ก็ถูกปลูกฝังมากในช่วงกีฬาซี ซึ่งอันนี้มันเป็นสิ่งที่เรียกว่า เป็นการแตกแยกทางการเมืองจริง ๆ เพราะว่ามันไม่ได้โดยเฉพาะตัวภูมิภาคแต่มันไปโยงเป็นเรื่อง ของตัวนโยบาย ตัวเหลื่อมล้ำ ตัวมองไปในเรื่องของอำมาตย์ ชาวบ้านอะไรพวกนี้ ซึ่งวาทกรรมนี้ มันยังมีอยู่ มันแรง แล้วก็ social cohesion มันเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาเยอะมากสำหรับบ้านเรา ผมเองคิดว่าเรื่องสมานฉันท์เรื่องอะไรที่เขาพูดส่วนหนึ่งไม่นับคิดทั้งหลายในภาคส่วนของพื้นที่ก็เป็น แล้วยังไม่รวมความต่างกันระหว่างคนชั้นกลางในเมืองกับคนที่อยู่ในต่างจังหวัดอย่างที่เราไปพวก ครู ข ครู ค อันนี้ก็มีความแตกต่างความคิดกันเยอะ แล้วพรรคการเมืองที่ผ่านมาที่อาศัยช่องว่าง แตกต่างหากินเอามาเป็นฐานเสียงแทนที่จะ brain พรรคมันน่าจะเป็นคนก้าวความคิด ก้าวเชื่อมโยงให้ คนอยู่ด้วยกัน แต่พรรคกลับไปใช้ประโยชน์จากความต่างของเขาเอามาเป็นฐาน มันก็ยังไม่วิธีแก้ไข เพราะว่ายิงโลกสื่อสารออนไลน์ทุกวันนี้โลก smartphone มันยิ่งทำให้คนอยู่ใครอยู่มันเยอะมาก ก็เป็นเรื่องที่หนักใจ ผมก็เลยมองว่าการที่ท่านประธานหรือใครช่วยยกขึ้นมาว่าอย่างน้อยคุณต้องมี

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

สมาชิกแค่ ๑๐๐ คนของแต่ละภาค ซึ่งก็ไม่ยากเกินกำลัง ผมคิดว่ามันเป็นการส่งสัญญาณว่าโอเค คุณจะเป็นพรรคบุรีที่ไหนก็เรื่องของคุณ แต่คุณจะต้องมีคนที่คุณคิดเหมือนคุณอย่างน้อยในภาคอื่น ๆ เหมือนกัน คือพูดง่าย ๆ ว่าโดยสัญลักษณ์อย่างน้อยในเชิง symbolic คุณต้องมีเพื่อน มีคนคิดเหมือนคุณหน่อย เราก็เอาแค่ ๑๐๐ คนในการจัดตั้ง ยังไม่ได้คิดต่อไปว่าโอเคไปแล้วก็ปี ๆ คุณควรจะมีตัวแทนหรือเท่าไร อย่างไร แต่ว่าเมื่อท่านประธานไปบอกว่าถ้าคุณจะส่งในเขตอื่นคุณต้องมีตัวแทนเท่าไร ๆ อันนั้นมันบังคับโดยปริยายอยู่แล้วถ้าคุณต้องการจะขยาย แต่ถ้าคุณไม่อยากจะขยายคุณจะเป็นพรรคบุรีนิยมของคุณอยู่ตรงนี้ก็ชั่งคุณ แต่อย่างน้อยคุณต้องมีตัวแทน ๑๐๐ คนในภาคต่าง ๆ ผมมองว่าอันนี้เราต้องจำยอมเพราะว่าบริบทเราไม่เหมือนที่อื่น ผมก็เสรีนิยมนะ แต่ผมมองว่ามาเอาเข้าจริงมันไม่ work มันได้ไม่คุ้มเสีย แล้วเราไม่มีกลไกอะไร ทุกที่จะอาศัยสื่อมวลชนช่วยหลอมรวมก็ไม่ใช้ จะไปอาศัยสถาบัน วัด โรงเรียนก็ไม่ใช้เหมือนแต่ก่อน มันไม่เหลืออะไรเท่าไรแล้ว ถ้าหากมันจะมีกลไกพรรคอย่างนี้บ้างน่าจะทำหน้าที่ได้บ้างนะ คือทำหน้าที่ในเรื่องของพยายามเยียวยา social division ถ้าทำได้บ้างก็น่าจะดี เท่านั้นเอง ผมคิดแค่นี้ ขอขอบคุณครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานขออนุญาตครับ ท่านอาจารย์ครับ มันจะไม่ได้ของปลอมหรือครับ คือประเด็นของผมผมคิดว่าทำให้มี ๑๕ คนก็ดีหรือว่า ๕,๐๐๐ คนก็ดี ในความรู้สึกผมผมรู้สึกว่าเราหลายสิบปีมานี้เราได้ของปลอมตลอดใช้ไหมครับ ข้อเท็จจริงที่เราต้องยอมรับว่า ๑. เราได้ของปลอม ๒. ก็คือว่าเข้าใจว่ามันคงจะไม่มี set zero พรรคการเมือง เพราะฉะนั้นพรรคการเมืองเก่าก็คงจะอยู่ต่อไปอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะเกิดตามรัฐธรรมนูญนี้ก็คือว่ามีพรรคการเมืองใหม่บางพรรคเกิดขึ้น ซึ่งรัฐธรรมนูญนี้ก็ถูกต้องว่าพรรคเล็กจะเกิดไม่ได้ใช้ไหมครับ พรรคเล็กจะเกิดยาก ฉะนั้นสิ่งที่เราควรจะทำก็คือว่าเราไม่ต้องไปแคร์อะไรมันว่าคือผมว่าโลกมันเปลี่ยนนะ โลกมันเปลี่ยนแล้วก็ผู้เลือกตั้งก็เปลี่ยน ประชาชนก็เปลี่ยน ประชาชนก็เปลี่ยน ประชาชนก็มีความรู้สึกแล้วว่าถ้ากีฬาอย่างนี้ต่อไปตายแน่ ผมก็รู้สึกว่ามันที่เขาลงประชามติคราวนี้มันก็บอกแบบนี้ใช้ไหม เพราะฉะนั้นผมรู้สึกว่าเราไม่ต้องไปกลัวแบบเก่าแล้วก็น่าจะไปข้างหน้าว่าทำอย่างไรมันจะได้ของจริง ๆ เกิดขึ้นมา แล้วของจริงก็คือว่าผู้ก่อตั้งพรรคจะเป็นของจริง สมมุติว่าเรากำหนด ๑๕ ความหลากหลายมันอยู่แค่ ๑๕ ถ้าเรากำหนด ๕๐ ผมว่าจำนวน ๕๐ ที่แต่ละคนจะไปแตกหน่อเป็นคนละ ๑๐๐ หรือคนละ ๕๐ ยังมีโอกาสสูงมากกว่าคือทำอย่างไรให้มันเกิดพรรคการเมืองที่มีการหลอมรวมกันในเชิงอุดมการณ์หรือความคิด ความจริง

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ผมก็ไม่ค่อยกังวลด้วยถ้าสมมุติว่าจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งจะบอกว่าเอาละเขาจะไม่เอาเขื่อนแห่งนี้ จะเอาป่าสักทองไว้แล้วจังหวัดเขาจะรวมตัวกันจะตั้งเป็นพรรคการเมืองขึ้นมา ผมว่ามันก็ไม่น่ากลัว ตั้งไปเลยถ้าทำได้ แล้วคุณเลือกได้ ผมว่าเขาทำอะไรใหญ่ ๆ ในเชิงนโยบายก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้น ก็ให้มันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเขา ทำอย่างไรมันถึงจะเกิดพรรคการเมืองที่มันเป็นของประชาชน จริง ๆ ผมว่าหัวใจของ พ.ร.บ. พรรคการเมืองคือว่าทำอย่างไรที่จะให้เป็นโอกาสมีการรวมตัวกัน ในเชิงของเป็นพรรคการเมืองจริง ๆ ของประชาชน ปัญหาพรรคการเมืองไทยใหญ่ที่สุดคือว่าเป็น พรรคของนายทุนใช่ไหมครับ เราคิดเรื่องการเก็บค่าสมาชิก เก็บเพื่อเอาเงินบนโต๊ะอะไรต่ออะไร ก็คือเป็นเรื่องพรรคนายทุนและหัวกระเป๋ามาเลือกตั้งลงทุนทางการเมือง ที่นี้พรรคการเมืองถ้ามัน จะเกิดขึ้นได้มันต้องเป็นของประชาชนจริง ๆ ประชาชนจริง ๆ เพราะฉะนั้นเอา ๕๐ คนแล้วก็ให้ตัว ๕๐ คนเป็นตัวขยายแล้วใส่กลไกให้มันมีตัวขยายตัว sanction เหมือนที่เราทำอยู่ในมาตราอื่น ๆ ในรัฐธรรมนูญ ผมว่าใช้ระบบคิดเดียวกันมันน่าจะโอเคไหมครับ ถ้าเราไปเอาที่มันไม่จริงมามันก็ หลอกตัวเองกลับไปแบบเก่าอีก แล้วคนก็กลับไปหา ผมว่าไม่น่าใช้เรื่องยากถ้าสู้กันมี ๕๐ คน ความหลากหลายมันมีอยู่แล้ว พวกเราหลายคนอยู่ในกรุงเทพฯ แต่ว่าก็มีทะเบียนบ้านอยู่ในต่างจังหวัด เหมือนที่ไปพูดอยู่ที่โบสถ์แม่พระที่ท่านอนุญาตให้พนักงานในโบสถ์กลับไปลงประชามติได้ อันนี้ สะท้อนให้เห็นว่าคุณอยู่ตรงไหนก็เหมือนกันหมดแล้ว ไม่ว่าจะอยู่ภาคไหนตอนนี้ผมรู้สึกอย่างนั้น ความเป็นภาคนิยมมันไม่ได้อยู่ที่พื้นที่ที่อยู่ สำมะโนครัวที่อยู่ แต่มันเป็นเรื่องจิตใจไปอีกแบบหนึ่ง แล้ว เพราะฉะนั้นการไปกำหนดมันอาจจะได้เชิงสัญลักษณ์อื่นที่ทางอาจารย์ชาติชายว่าเราต้องการ ให้มันมีความหลากหลาย บอกในเชิงกฎหมายแบบนั้นได้ แต่ผมคิดว่าในความเป็นจริงมันก็อาจจะ เปลี่ยนผ่านไปเยอะแล้ว

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะขอนิดหนึ่ง

ประธาน (นายสุพจน์ ไข่มุกด์) : เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันไม่ค่อยเข้าใจว่า ๕๐ มันจะเป็นของจริงได้อย่างไร ถ้าเทียบกับ ๑๕ หรือเทียบกับเท่าไร ๑๓๐,๐๐๐ ก็ยังไม่ใช่ของจริงเลย จำนวน ๑๓๐,๐๐๐ ฟังคนเดียว ใช่ไหมคะ เพราะฉะนั้นอยู่ที่ธรรมชาติของคนที่สามารถรวมกลุ่มกันมากกว่า ที่นี้ถ้าสมมุติคิดว่าพรรค การเมืองมี mandate มีบทบาทมีหน้าที่ที่จะต้องทำอะไรบ้าง อาจจะผิดกับสิ่งที่คุณภัทระพูดหน่อย ใหม ที่คุณภัทระพูดหมายถึงว่ากลุ่มที่เขาเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับบางประเด็น อันนั้นมันเป็นกลุ่ม

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ผลประโยชน์ interest group เป็นอะไรต่ออะไร ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นพรรคการเมือง พรรคการเมือง มีหน้าที่คนละอย่างต้องเป็นตัวแทนประชาชนในหลาย ๆ เรื่อง เพราะฉะนั้นถ้าคนกลุ่มเยอะ ๆ เรามี ๒๐๐ - ๓๐๐ พรรคการเมือง แต่ว่าแต่ละคนจะดูแลแต่เรื่องของตัวเองที่กลุ่มสนใจ กลุ่มนี้สนใจเรื่อง แรงงานแบบหนึ่ง อีกกลุ่มหนึ่งสนใจเรื่องเขื่อน อีกกลุ่มหนึ่งสนใจอะไรต่ออะไร แต่ไม่มีขีด ความสามารถและไม่มีความสนใจที่จะดูแลปัญหาต่าง ๆ ในมิติต่าง ๆ ของประเทศชาติ มันอาจจะสร้าง ความขัดแย้งมากขึ้นก็ได้ จริง ๆ แล้วพรรคการเมืองที่แท้จริงจะต้องมีความเชี่ยวชาญรู้เรื่องหลายเรื่อง หลายอย่างแล้วความหลากหลายในการที่จะดูนโยบายสาธารณะที่มีความซับซ้อน แล้วในโลก ปัจจุบันที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ดิฉันก็เลยคิดว่าถ้าสมมุติว่าเป็นที่เราอยากให้เรามีส่วนร่วมทาง สังคมเห็นด้วยว่าให้มีส่วนร่วมมาก ๆ แต่อาจจะไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในลักษณะของการจัดตั้ง พรรคการเมืองก็ได้ ที่จริงถ้าสมมุติเขาสนใจประเด็นเดียว single issue ประเด็นเดียวมาก ๆ มัน เป็นไปได้ที่นายทุนที่กระเป๋ามาซื้อกลุ่มนี้กลุ่มโน้นกลุ่มนี้ ๆ ให้ตั้งเป็นพรรคก็จะน่ากลัวอีกแบบ เราต้อง มองใน scenario โน้นด้วย ฉะนั้นได้กลุ่มนี้ทำเรื่องต้นน้ำ กลุ่มนี้เรื่องผู้บริโภคแบบนี้ เรื่องอะไร มัน อาจจะสร้างความแตกต่างหลากหลายที่คุณโดยเงินได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นพรรคการเมืองจริง ๆ ต้องมี mandate ทำหน้าที่การเมืองจริง ๆ ซึ่งบทบาทอันนั้นมันไม่ใช่ single issue แล้วไม่ใช่การมีส่วนร่วมทางสังคม มันอาจจะต่างกันนิดหนึ่งนะคะ

ประธาน : เชิญศรีอาจารย์เชียรชัย

นายเชียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ คือผมมานั่งเปิดดูร่างกับดูตัว พ.ร.บ. พรรคการเมือง ผมไม่แน่ใจว่าผมเองสับสนเองหรือเปล่า คือกระบวนการจัดตั้งพรรคการเมือง คือมันเริ่มจากผู้เริ่มก่อการผู้เริ่มจัดตั้งทั้งตัวร่างแล้วก็กฎหมายพรรคการเมืองปัจจุบัน ผมคิดว่าเขา ใช้คำที่เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่งคือเมื่อรวบรวมคนครบ ๕,๐๐๐ คนถึงจะสามารถประชุมจัดตั้งพรรค การเมืองได้ ผู้เริ่มก่อการไม่ได้จัดตั้งพรรคการเมืองเริ่มก่อการแล้วก็ไปนานโยบายไปชี้ชวนหาสมาชิก อย่างกฎหมายปัจจุบันหนังสือจดทะเบียนอายุ ๑ ปี พอเขาหาสมาชิกครบได้ภายใน ๑ ปี ๕,๐๐๐ คน ก็มาประชุมกัน เขาเรียกว่าประชุมจัดตั้งพรรคการเมือง ตัวร่างปัจจุบันนี้ไม่ได้พูดถึง ๑ ปี ร่างปัจจุบัน บอกว่าพอจดทะเบียนเสร็จแล้วคุณไปหามาได้ ๕,๐๐๐ คนคุณก็มาประชุมกันจัดตั้งพรรคการเมือง เพราะฉะนั้นตอนไปจดทะเบียนถ้าดูจากตัวกฎหมายถ้าผมไม่สับสนเองนะครับ จดแจ้ง ๑๕ คน ๕๐ คน คือแค่ไปจดทะเบียนนั่น แต่การจะตั้งเป็นพรรคการเมืองได้ต้องหาสมาชิกให้ได้ ๕,๐๐๐ คน แต่จุดที่

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

มันตกลงก็คือว่าเมื่อหาได้ ๕,๐๐๐ คนแล้วองค์ประชุมนัดแรกอย่างกรณีที่เราเขียนคือแค่ ๒๐๐ คน เพราะฉะนั้นความหลากหลายของสมาชิกพรรคการเมืองเมื่อจัดตั้งพรรคการเมืองได้มันจะครอบคลุมสมาชิกจากทุกภาคตามที่ กกต. กำหนด แต่รวมกันแล้วก็คือ ๕,๐๐๐ คนทั้งประเทศ อันนี้ถ้าผมเข้าใจไม่ผิดนะครับ พี่ประพันธ์ช่วยรบกวนด้วยนะครับถ้าผมเข้าใจผิด คือว่าอ่านดูแล้วผมคิดว่าเราจะยังคงแยกวิธีคิดในการตั้งพรรคการเมืองเป็นแบบนี้หรือไม่ เพราะว่ากระบวนการที่เราจะมีจดแจ้งก่อนเขาจะมีกระบวนการในทางธุรการของเขา เช่น ชื่อซ้ำไหม อะไรไหม ก็ตรวจสอบไป ตรวจสอบไป แนวนโยบายอะไรก็ว่าไป แล้วเสร็จแล้วพอมารวมจัดตั้งพรรคการเมืองมันจะมาคุยเรื่องนโยบาย มีการพูดถึงเรื่องของการตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งในตัวร่างใหม่มันไม่ได้ตั้งเฉพาะกรรมการบริหารพรรคมันไปตั้งคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัคร คณะกรรมการนโยบายด้วย เพราะฉะนั้นนัยของมันความสำคัญของการตั้งพรรคการเมืองมันไปอยู่ที่การประชุมหลังจากที่รวบรวมคนได้ ๕,๐๐๐ คนแล้วครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อุดมครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมยังคิดว่าจุดที่ทำให้เราแตกต่างกันก็คือ อาจจะเป็นเพราะเราไปคิดเรื่องเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองกับการเป็นเสรีภาพในการรวมกลุ่ม เสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองในความเข้าใจของคนทั่ว ๆ ไปอาจจะบอกว่าฉันแค่อยากจะมาเล่นการเมืองแล้วก็บอกว่าต้องสังกัดพรรค ฉันก็เลยต้องไปจัดตั้งพรรค แต่ในกฎหมายหลาย ๆ ยุค ผ่านมาเรามองว่าการเป็นพรรคการเมืองคือกลุ่มคนที่หวังจะมีอำนาจรัฐไม่ใช่เพียงแค่ไปลงสมัคร ต้องเป็นกลุ่มที่จะขึ้นไปช่วงชิงอำนาจรัฐมาเป็นรัฐบาล เพราะฉะนั้นการที่ไปบอกว่ามีแค่นิดหน่อยแล้วจะไปมีอำนาจรัฐ มันไม่ใช่ อันนี้คือวิธีคิดที่มองแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นการที่พยายามจะให้ มีสาขาพรรคไปคุมพื้นที่ต่าง ๆ จึงเป็นความพยายามไม่ใช่เป็นแค่พรรคมวลชน แต่หมายถึงการที่จะต้องการให้มันมีความหมายในเชิงการเป็นพรรคการเมืองจริง ๆ ไม่ใช่อยู่แค่กลุ่มคนไม่กี่คนน้อย แล้วบอกว่าตัวเองเป็นพรรคการเมือง อันนี้ผมคิดว่าความเข้าใจตรงนี้คนยังสับสนกันอยู่ เพราะคิดว่าเล็ก ๆ ก็เป็นพรรคการเมืองได้เพราะเป็นเสรีภาพ ในขณะที่เมื่อที่ผมฟังอาจารย์จूरีผมก็เห็นด้วยว่า ถ้าเกิดท่านแค่เป็นกลุ่มพื้นที่ท่านก็เป็นกลุ่มผลประโยชน์ไป ท่านจะไปคิดอะไรที่จะมาเป็นรัฐบาล ในเมื่อท่านพอใจกันอยู่แค่กลุ่มเล็ก ๆ หรือว่าใครจะรวมก็ได้ ไม่รวมก็ได้แบบนี้ ท่านไม่ใช่พรรคการเมืองแน่นอน เพราะฉะนั้นการเป็นพรรคการเมืองมันถึงต้องมีลักษณะของความเป็นขนาดใหญ่

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ถ้าเราจะพูดกันไปผมเองผมก็งง ๆ เพราะว่าตกลงเราจะเปิดทางให้พรรคเล็กใหม่ เพราะว่าเรามักจะพูดกันอย่างนั้นว่าระหว่างพรรคเล็กกับพรรคใหญ่ เพราะว่าหลายคนก็บอกว่าไม่มีสตาจ์มันจะจัดตั้งพรรคอย่างไร มันจะไปรวมคนอย่างไร อันนี้ก็ขึ้นข้อคิดในขณะที่เราพยายามจะบอกว่าการเป็นพรรคการเมืองต้องหวังที่จะเป็นรัฐบาล ไม่ใช่หมายถึงเป็นรัฐบาลผสมด้วย ต้องหวังว่าท่านจะเป็นเสียงข้างมากในการมีสมาชิกในสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นเวลาเราจัดตั้งพรรคเราจึงไม่ได้คิดว่าท่านมี ๑๕ คน หรือมีแค่ ๕๐๐ คนแล้วท่านจบ คือเราหวังว่าท่านจะมีกลุ่มมวลชนที่มาสนับสนุนท่านนะครับ จะโดยเฉพาะการมีสมาชิกเยอะมันก็จะไปช่วยในการที่จะนำไปสู่การมีคนสนับสนุนในภูมิภาคต่าง ๆ หรือในกลุ่มคนต่าง ๆ อันนี้คือความเข้าใจผมนะครับ เพราะฉะนั้นถ้าเกิดว่าเราจะบอกว่าพรรคเล็กก็สมัครได้ อันนี้มันจะกลายเป็นข้อที่ทำให้เราเกิดความเข้าใจที่แตกต่างกันว่าทำไม กกต. ถึงพยายามจะไปบอกว่าท่านต้องมีสาขาพรรค ต้องมีอย่างนั้นอย่างนี้ เพราะเขาต้องการให้เป็นรัฐบาล ไม่ได้ต้องการให้เพียงแค่ว่าสมัครเล่นกันแล้วก็มาบอกว่ามีแค่ ๑๓๐,๐๐๐ คนแล้วก็ไปเป็นฝ่ายค้านก็ได้ ผมคิดว่าอันนี้คนที่มาสมัครอาจจะมีความเข้าใจผิดหรือเปล่าไม่ทราบนะครับ

ประธาน : ท่านอาจารย์อัชพรครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เข้าใจว่าจริง ๆ แล้วมี ๒ หลักเท่านั้นเอง อาจารย์เจษฎ์พูดแล้วหนีไปแล้ว ความจริงหลักคิดในเรื่องนี้ในการจัดตั้งพรรคการเมืองมันคงจะมีแค่ ๒ หลักหลักแรกก็คือว่าถ้าถือว่าการตั้งพรรคการเมืองอย่างที่อาจารย์อุดมหรืออาจารย์จรัสพูดก็คือเป็นการรวมตัวของกลุ่มบุคคลเพื่อมาบริหารประเทศ การบริหารประเทศต้องมองมิติต่าง ๆ ที่รอบด้านจะไปห้ามสร้างเขื่อนอย่างเดียวแล้วไม่รับรู้อะไรอีกว่าประเทศน้ำท่วมก็ช่างมัน มันก็คงไม่ใช่พรรคการเมือง พรรคการเมืองคงจะต้องดูแลภาพรวม เพราะฉะนั้นการกระจายไปทุกภาคส่วนโดยถือว่ารัฐ need ประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยวมันอาจจะแยกหรืออาจจะต่างกับหลาย ๆ ประเทศที่มีแคว้นต่าง ๆ ซึ่งอันนั้นเขาอมให้ตั้งรัฐเฉพาะกิจได้ เฉพาะแคว้น เฉพาะพื้นที่ได้ ถ้าถือหลักนี้ก็หมายความว่าก็ต้องยอมรับการรวมกลุ่มของคนที่กระจายไปทั่วประเทศแบบท่านอาจารย์จรัสเสนอเพื่อให้ได้ครบทุกมิติ กับทฤษฎีที่ ๒ ที่อาจารย์เจษฎ์พูดก็คือการตั้งพรรคการเมืองคือเสรีภาพของบุคคล เพราะฉะนั้นใครจะรวมกลุ่มก็รวมกลุ่มกันโดยธรรมชาติ อันนี้ก็จะเป็นอย่างคุณไม่หวังว่าก็คือไม่สนใจมาจากไหนก็ได้ มันมี ๒ แนวคิดเท่านั้นเองที่จะเลือก ทีนี้ถ้าฟังดูแล้วผมเข้าใจว่าเหตุผลอาจารย์จรัสกับอาจารย์อุดม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

พัชรี ๒/๑๐

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ผมว่าสำหรับประเทศไทยซึ่งกำลังจะปฏิรูประบบของบ้านเมืองกันใหม่ แนวคิดเรื่องการถือว่าประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยว การตั้งพรรคต้องมองทุกมิติของประเทศ เพราะฉะนั้นพอจะเริ่มตั้งพรรคต้องมีคนกระจาย ต้องสามารถพูดกับคนทั้งประเทศเพื่อกระจายไปได้ว่าทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการก่อตั้งพรรคนี้ น่าจะมีน้ำหนักเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนี้ ส่วนต่อไปภายภาคหน้าจะเปิดเสรีอย่างไรก็อีกเรื่องหนึ่ง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตคือผมอยู่ตรงกลาง เพราะว่าผมเข้าใจดีที่เราคิดแบบให้ market force ทำงานก็ได้ ซึ่งก็มีความคิดอย่างนี้มาพอสมควร เพราะว่าเราก็ไม่อยากจะให้มีเงื่อนไขเยอะ เพราะว่าเงื่อนไขเยอะก็เดี่ยวนายทุนทำได้ คนทั่วไปก็ทำไม่ได้ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่อยู่ในด้านหนึ่ง -----

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

อีกด้านหนึ่งเราก็มองในเชิงความรับผิดชอบของพรรคในฐานะที่เป็นกลไกหลักในระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทนก็ต้องมีที่มีทางมีก็จะลักษณะหน่อยมีอะไรต่าง ๆ อย่างนี้ก็มองในเชิงสถาบัน ที่นี้ผมมองว่าเมืองไทยเรานั้นก็ไม่เหมือนอย่างอื่น เพราะว่าในแต่ละแนวคิดมันก็มี assumption ของมัน อย่างแนวคิดตลาดเสรีมันก็มี assumption ในเรื่องว่าคนมีความสนใจและมีความเข้าถึงในข้อมูล ในเงินพอ ๆ กันทำอะไรก็ได้ ในความเป็นจริงมันก็ไม่ใช่ออย่างนั้นนะครับ เพราะว่าพื้นที่การเมืองไทยความเป็นจริงคือมันผูกขาดไปหมดแล้ว มันมีที่หมู่บ้าน ก็ตำบลที่ไม่มีผูกปิ่นโตกันไว้แล้วพรรคนี้พรรคนี้มันมีหมดแล้วนี่คือความจริงใช้ไหม เดินไปนี่รู้เลยว่าบ้านหลังนี้จะเลือกใครพูดง่าย ๆ มันไม่ได้เริ่มประเทศใหม่ คือเราไม่ได้ยกโขยงไปตั้งประเทศกันบนข้าวโลกเหนือ เพราะฉะนั้นตลาดเสรีมันก็มีข้อจำกัดของมัน ขณะเดียวกันประเภทสถาบันที่เราให้มียศ มีข้าง มีม้ออย่างที่กฎหมายเขียนมาตั้งแต่อ่อนแต่ออกนี้มันก็เป็นเรื่องที่ยากลำบาก เพราะประชาชนก็ไม่ได้มีสตางค์ ไม่ได้ร่ำรวยขนาดที่จะมา participate หรือมาร่วมอย่างที่เราว่ามันเขียนแล้วเราไปเอามา ผมก็เลยคิดว่าเราอยู่ตรงกลางได้ไหม ก็คือว่าทำอะไรเราจะเขียนกฎหมายจัดตั้งพรรคการเมืองที่ว่าพรรคที่มีอยู่แล้วนี่พรรคใหญ่ ๆ เขาก็เดินต่อของเขาได้ ส่วนที่จะเกิดใหม่นี้ก็ไม่ยากนักแต่มีเงื่อนไขว่าคุณจะเล็กอย่างนั้นไม่ได้เช่น คุณจะต้องมีผู้ก่อการมาจัดแจ้งก่อน จะมี ๑๐ คน ๑๕ คนก็ไม่ว่ากัน แต่ก็ต้องมีสักหน่อยหนึ่ง แล้วก็มาพร้อมกับรายชื่อคนอาจจะ ๑๐๐ คน ๒๐๐ คนอะไรก็ว่าไป แต่ก็ต้องเขียนว่าใน ๑ ปีคุณจะต้องส่งคนสมัครนะ ไม่ใช่ว่าจดเอาเพลินเฉย ๆ แล้วไม่ส่งไม่ได้ แต่ขณะเดียวกันเราก็ไปบังคับในแง่ที่ว่าถ้าจะไปลงสมัครที่ไหน คุณต้องมีตัวแทนพรรคที่นั่นกี่คน ๆ พรรคเล็กมันจะค่อย ๆ ขยายได้ แล้วก็อาจจะมีเงื่อนไขว่าผมเป็นพรรคอะไรสักอย่าง ก็ต้องมีเงื่อนไขว่าคุณจดทะเบียนแล้วส่งผู้สมัคร ตั้งแล้วภายใน ๒ ปีหรือ ๓ ปีเป็นต้นไป คุณต้องส่งผู้สมัครอย่างน้อยมากกว่า ๑ หรือ ๒ จังหวัดอะไรก็ว่าไป หรือเขตเลือกตั้งจำนวนเท่าไรก็ว่าไป แล้วก็จะได้บังคับให้มีตัวแทนอย่างนี้ครับ คือถ้าเป็นอย่างนี้ผมมองว่ามันจะทำให้ตัวเล็ก ๆ ค่อย ๆ เกิด และใครเข้มแข็ง ใครมีประเด็นดีก็เกิดได้ แต่ขณะเดียวกันพรรคใหญ่มันก็สามารถที่จะเดินได้แล้วก็มีหลักเกณฑ์อันเดียวกันที่จะไปได้ ผมมองว่าถ้าเราออกแบบไปอย่างนี้มันเท่ากับเราเปิดโอกาสแล้วเราก็อุ้มชูคือกึ่งบังคับให้ไป แล้วก็อาจจะมีไปโยงกับเรื่องเงินอุดหนุนว่าถ้าคุณทำได้แค่นี้ คุณจะได้เท่านี้ต่อปี คุณทำได้แค่นี้จะได้มากขึ้น ๆ อย่างนี้ ถ้าเป็นอย่างนี้ผมคิดว่ามันก็จะ เป็น incentive อย่างนี้จะได้ไหมครับ คือผมเห็นว่า ๒ ขั้นตอน ๑. ต้องมีกลุ่มคนมาจัดแจ้งก่อน

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ซึ่งคุณอาจจะแจ้งวันนี้แล้วก็ภายใน ๑๕ วัน คุณก็เอาชื่อมาแล้วจัดประชุมอะไรก็ว่าไปแต่ต้องดูให้ดี เพราะว่าเรามีเวลาแค่ ๕ เดือนหลังจากรัฐธรรมนูญนี้ผ่านใช้ใหม่ จะต้องดูให้เขาสามารถไปหาคน มาได้และไปหาเสียงอีก ถ้าเจอคนละครึ่งทางอย่างนี้ให้กลไกตลาดมันทำงานบ้าง แต่ขณะเดียวกัน ก็มีเชิงสถาบันที่จะต้องให้มันเป็นรูปเป็นรอยอยู่เหมือนกัน และใครไม่ได้ตามนั้นก็ต้องเลิกไป อันนี้ก็ป็นธรรมดาที่ในระบบเดิมเขามีอยู่แล้วจะดีไหมครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายเชษฐา โทณะวณิก : ขอบคุณครับท่านประธาน ผมคิดว่าประเด็นที่เราพูดถึง ในส่วนของพรรคการเมืองมันอาจจะต้องแยกเป็น ๓ ส่วนอย่างที่ท่านชาติชายพูดถึงนี่นะครับ คือที่คุณภัทรพูดไว้อยู่เดิมนี่ในตอนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญปี ๕๐ ก็เข้าใจว่า ๕๐ คน จัดตั้งพรรคการเมืองนี้ต้องมี ๕๐ คน แต่ว่าถ้ากฎหมายที่เป็นมาอยู่เดิมนั้น ๑๕ แล้วก็ต้องมาหา สมาชิก ๕,๐๐๐ คน ภายใน ๑ ปี อันนี้ผมคิดว่าเป็นประเด็นแรก คือเราจะให้ตั้งง่าย ตั้งยาก วาระแรกเราจะให้ตั้งเป็นแบบไหนครับ อันที่ ๒ ก็คือว่าเราคิดว่าอะไรคือหลักของการเป็น พรรคการเมือง ถ้าอย่างที่ท่านอาจารย์ชาติชายพูดถึงหลักของการเป็นพรรคการเมืองอย่างหนึ่ง ก็คือต้องส่งผู้สมัคร ถ้าหากว่าส่งผู้สมัครแล้วคุณก็จะได้รับเงินอุดหนุนไป หรือส่งผู้สมัครแล้ว พรรคคุณก็ยังดำรงความเป็นพรรคอยู่ได้ อันสุดท้ายก็คือว่าในการกำหนดประเภทของการให้การ สนับสนุนพรรคการเมือง เราจะกำหนดโดยอะไร ถ้ากำหนดโดยการมี ส.ส. เป็นหลักอันนั้นก็เท่ากับ ว่ามันก็จะตอกย้ำข้อ ๒ ที่เราคิดว่าพรรคการเมืองจะต้องส่งผู้สมัคร ฉะนั้นผมคิดว่าถ้าหากว่า เราลองผ่อนปรนข้อ ๒ กับข้อ ๓ นะครับ ข้อแรกนี้ผมเชื่อว่าเอาแบบพีภัทรก็ได้ มา ๕๐ คนก่อน หรือจะเอาแบบ ๑๕ คน ผมว่ามันอยู่ที่เราคิดครับว่าจะให้ตั้งง่าย ตั้งง่าย ซึ่งผมเชื่อว่าเขาทำได้ เพราะว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญปี ๕๐ ให้เอามา ๕๐ คน เขาก็ตั้งกันได้มาหมดแล้ว เอามา ๑๕ คนแล้วก็ไปหา ๕,๐๐๐ คนใน ๑ ปี ผมว่าเขาก็คงหาได้อยู่ดี พรรคเล็กพรรคน้อยก็คง หาได้ครับ แต่ข้อ ๒ กับข้อ ๓ นี้ครับ ถ้าเราจะไม่ต้องให้เขาจำเป็นที่จะส่งผู้สมัคร แต่ว่าอย่าง ที่ท่านประธานมีชัยท่านกรุณาบอกว่าเอาละจะลงพื้นที่ไหนก็ต้องมีสมาชิกอยู่ในพื้นที่นั้น ผมคิดว่า อันนี้มันแก้ในกรณีนั้นได้ ถ้าหากเราบอกว่าเอาละไม่จำเป็นที่จะต้องลงสมัครหรอก ในข้อ ๓ นี้ครับ การสนับสนุนพรรคการเมืองมันต้องมีการแยก ถ้าหากว่าคุณส่งผู้สมัครซึ่งมันจะมีส่งอยู่ ๒ กรณี ส่งแล้วได้กับส่งแล้วไม่ได้ ส่งแล้วได้รับเงินสนับสนุนในส่วนของตัวเอง ส.ส. ส่งแล้วไม่ได้นี้นับจาก

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

คะแนนที่ได้ เขาอาจจะได้ ๑,๐๐๐ คะแนนแต่ไม่ได้ ส.ส. หรอก ๑,๐๐๐ คะแนนนี้ก็ไปได้คะแนนละ ๑๐๐ บาท ถ้าได้ ส.ส. มาอีก ๑ คนก็เอา ๑,๐๐๐ เป็น ๑ ส่วน ส.ส. อีก ๑ คน สมมติ ส.ส. คนละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็แปลว่าท่านได้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท บวกกับ ๑,๐๐๐ คูณ ๑๐๐ ท่านก็ได้ ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท ถ้าเกิดไม่ส่งผู้สมัครท่านก็ไม่ได้หมด ๒ อันนี้เลย เพราะว่าท่านก็จะไม่มีคะแนน ไม่มี ส.ส. ด้วย อันนี้มันก็จะเป็นการบังคับไปในตัวครับ ถ้าเกิดพรรคต้องการได้รับการสนับสนุน ก็ต้องส่งผู้สมัคร และจะส่งผู้สมัครก็ต้องมีสมาชิกอยู่ในพื้นที่ที่ส่ง มันก็ทำให้ต้องไปหาสมาชิก ในพื้นที่นั้นอยู่แล้วนะครับ บรรดาพรรคทั้งหลายที่ตั้งขึ้นมาแล้วทำเฉพาะโครงการต่าง ๆ อย่างที่ท่านประธานมีชัยท่านยกขึ้นมาจะครับ อยู่ในพื้นที่หนึ่งและทำเรื่องเขียนเรื่องอะไรพวกนี้ ผมคิดว่า ถ้าเกิดว่าเขาจะลงสมัครแล้วเขาจะไปขับเคื่อนในระดับประเทศก็ไม่เป็นไร สมมุติว่าอยู่ที่ อุบลราชธานี ได้แค่จังหวัดอุบลราชธานี ได้ ส.ส. มา ๓ คน ส.ส. ๓ คนนี้เข้ามาในสภาแล้วจะพูดอยู่ เรื่องเดียวเลย พูดเรื่องเขียน ๆ อยู่อย่างเดียวกั้ไม่เป็นไรครับ เขาจะมาจากแค่อุบลราชธานี เพราะ เวลาเขามาพูดนี้เขาจะมาพูดอยู่ในระดับประเทศ แม้ว่าจะสะท้อนภูมิภาคจังหวัดเดียวและเขา อาจจะมาจากพื้นที่เขตอยู่ ๓ เขตในจังหวัดอุบลราชธานีก็ตาม แต่เขามาพูดในระดับประเทศ จะเคลื่อนไหวอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีอย่างเดียวกั้ไม่เป็นไร เพราะว่าสุดท้ายมันต้องมาเล่นที่ ประเทศ แล้วเขาก็มีสมาชิกอยู่ที่อุบลราชธานีจริง ได้รับการสนับสนุนจากชาวอุบลราชธานีจริง แต่ไม่ใช่ชาวอุบลราชธานีทั้งประเทศ เพราะฉะนั้นพอมมาเป็น ส.ส. ในสภามีอยู่ ๓ คน ส.ส. อีก ๔๙๗ คน เขาก็สามารถพิจารณาแทนบรรดาผู้คนที่มาจากส่วนอื่น ๆ ทำให้ลักษณะของการมี พลวัตรของพรรคการเมืองมันมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งผมคิดว่าแบบนี้อย่างที่ท่านอาจารย์ชาติชาย พูดถึงครับว่าพรรคแต่ละรูปแบบมันก็เกิดได้หมดละ เพียงแต่ว่ามันต้องมีกลไก คือพูดง่าย ๆ กลไก บังคับให้เขาต้องส่งผู้สมัครนี้ผมว่ามันก็ต้องมีกลไก แต่ว่าอาจจะเนียน ๆ หน่อย ไม่ใช่บอกเขาว่า ถ้าคุณไม่ส่งภายในเท่านั้นเท่านี้ กำหนดระยะเวลาแล้วถือว่าความเป็นพรรคการเมืองคุณสิ้นสุดลง อันนี้มันก็บังคับชัดเจนเกินไปครับ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : มีท่านผู้ใดอีกไหมครับ เชิญท่านอาจารย์เถียรชัยครับ

นายเถียรชัย ณ นคร : คือไม่แน่ใจว่าตอนนี้เราสรุปได้ใกล้กันหรือเปล่า ประเด็นที่ ผมยกเมื่อสักครู่นี้ดูจากตัวร่างนี่จะครับ คือมันมีผู้ก่อการแล้วก็ไปหาสมาชิก แล้วค่อยจัดตั้งพรรค

ประธาน : ตัวร่างอย่าเพิ่งดู

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

นายเกียรติชัย ญ นคร : หรือว่าเราจะเอาเริ่มต้นก็คือรวมตัวกันตั้งพรรคเลย คือถ้าตามกฎหมายเดิมกับตัวร่างนี้มันจะมีผู้เริ่มก่อการก่อน แล้วก็ไปหาคนมาให้ได้จำนวนหนึ่งภายใน ๑ ปี อันใหม่ไม่ได้เขียนภายใน ๑ ปี ไปหาให้ได้ก่อน ๕,๐๐๐ แล้วก็ประชุมจัดตั้งพรรค หรือว่าเราจะไม่เอากระบวนการแบบนี้ เราจะบอกว่ารวมกันตั้งพรรคเลย

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าประเด็นมันคืบมาอย่างนี้นะครับว่าส่วนหนึ่งเห็นว่ามันควรจะมีส่วนก่อการ แต่ที่นี้เราคุยกันว่าผู้ก่อการมันควรจะเป็นเท่าไร ๑๕ คน หรือ ๕๐ คน นี่ประเด็นที่ ๑ นะครับ ประเด็นที่ ๒ ก็คือว่าการหาสมาชิกเบื้องต้นมันจะมี ๒ แนวความคิดที่คุยอยู่ในตอนนี้ก็คือว่ามันควรจะแบ่งไปตามภาคให้ได้ ๕๐๐ คนใหม่ หรืออันที่ ๒ เอา ๕๐๐ คนอยู่แต่ไม่จำเป็นต้องไปแบ่งเป็นภาคละ ๑๐๐ คน เอามาจากตรงไหนก็ได้ให้มันได้ครบ ๕๐๐ คน และอันที่ ๓ ก็คือว่ามันควรมีสมาชิกใน grace period อะไรต่อไปใหม่ ก็พินคน หรือว่าไม่มี นอกนั้นก็พูดถึงระบบที่มันจะยึดโยงกันไปอย่างที่ท่านอาจารย์เจษฎ์ว่านะครับ ที่นี้ ๕๐ คนนี้ผมกลับมาประเด็นแรกนะครับ ก็คือว่าเรื่องผู้ก่อตั้งพรรคนี้ผมสนับสนุนว่าควรมีด้วยเหตุผลที่เล่าไปข้างต้น อีกอย่างหนึ่งที่อยากจะเล่าให้ท่านอาจารย์จรัสฟัง ผมพยายาม search หา แต่หาไม่เจอ ผมเคยเขียนเรื่องนี้เอาไว้ก็คือว่าเมื่อปีที่แล้วมีอดีตผู้สมัครพรรคหนึ่งไปจับชาวบ้านอยู่ที่แถวโคราช ไปปล้นอยู่ข้างทาง หัวหน้าพรรคนี้ล้มละลาย มี ส.ส. อยู่ ๑ คน อยู่ในสมัยของคุณยิ่งลักษณ์ หาเสียงมาได้จากการโฆษณาหาเสียงโดยส่งปาร์ตี้ลิสต์อย่างเดียว พรรคนีหาเสียงว่าจะเพิ่มเงินเดือนให้กับข้าราชการทุกคนเพิ่มขึ้นอีกก็เปอร์เซ็นต์ผมก็ไม่ทราบ และจ่ายโบนัสอะไรอย่างนี้นะครับ หาเสียงกับข้าราชการสุดโต่งไปเลยนะครับ ได้คะแนนเสียงมี ส.ส. ๑ คน เป็นพรรคร่วมรัฐบาลของคุณยิ่งลักษณ์นะครับ เพราะฉะนั้นที่ว่าจะออกมรรงค์เพื่อที่จะให้เป็นรัฐบาลอย่างเดียวมันไม่จริง บางพรรคการเมืองเขาก็ออกแบบมาเพื่อเขาจะได้เป็นพรรคขนาดกลาง ก็เคยมีนะครับพรรคการเมืองไทยนี้ออกแบบมาเพื่อต่ำ ๑๐ คอยร่วมรัฐบาลอย่างเดียวก็มี เพราะฉะนั้นอย่างที่ท่านอาจารย์อุดมว่านี่จะออกแบบมาเพื่อหวังจะเป็นรัฐบาลอย่างเดียวในความเป็นจริงมันไม่ได้เป็นแบบนี้ครับ ผมเลยคิดว่าจะทำอย่างไรถึงจะไม่ให้พรรคลักษณะการเมืองแบบนี้มันฉวยโอกาสขึ้นมาได้ใช่ไหมครับ เพราะฉะนั้นถ้าไม่ฉวยโอกาสขึ้นมาได้นี่การคิด ๑๕ คน กับ ๕๐ คน มันเลยมีความต่างกัน เพราะว่าคิด ๕๐ คนก็มาจากฐาน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของ

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

๕๐๐ คน และที่สำคัญก็คือว่าถ้าอย่างน้อยการไปชักชวนคนทั้งหลายมาร่วมตั้งพรรคการเมือง เบื้องต้นนี้เอาแค่ ๑๕ คน ผมคิดว่ามันอาจจะน้อยไป และมันอาจจะเกิดกรณีเหมือนกับพรรค ที่ไปจีเขาถ้ามันเกิดขึ้นมาอีก เพราะฉะนั้นก็ควรจะเอาเยอะขึ้นมาน้อยเอาสัก ๕๐ คน เบื้องต้น ผมคิดว่าอย่างนั้นนะครับ

แล้วก็ในส่วนที่ ๒ ว่าทำไมมันถึงจะไม่ไป fix เรื่องเขตพื้นที่ว่าแต่ละภาคควรเป็น ๑๐๐ คน ผมรู้สึกเหมือนเราได้คุยกันเมื่อวันก่อน คือผมเชื่อว่าเรามีเครือข่ายการสื่อสารใหม่ ที่นี้ถ้าใครรวมตัวกันไม่ว่าจะเป็นคนพิการหรือใครก็ตามนะครับ ถ้าเราเปิดเสรีเลยและเขาแกลง และเขาสามารถมีคนที่น่าเชื่อถือไปรวมตัวกันได้ การหา ๕๐๐ คนเบื้องต้นและมีความหลากหลาย จากทุกภูมิภาค ผมคิดว่ามันจะรวมกันอยู่ในนั้นโดยอัตโนมัตินะครับ แต่ว่าใน step ต่อไปอย่างที่ ท่านอาจารย์ชาติชายบอกว่าเราอาจจะ design ไปได้นะครับ พอผ่านขั้นที่ ๑ ขั้นที่ ๒ มาปุ๊บ ขั้นที่ ๓ คุณจะต้องมีทุกภาคนะ ภาคละเท่านี้เท่านี้ อย่างนี้ผมจะให้โอกาสเขาค่อย ๆ พัฒนาไป แต่ว่ายังไม่ควรจะเอาเงื่อนไขนั้นมาอยู่เป็นลำดับแรก ๆ ซึ่งจะทำให้เขาเติบโตได้ยาก ผมคิดแบบนั้น นะครับ

ประธาน : เชิญท่านอัครครับ

นายอัคร จารุจินดา : คือที่ท่านอาจารย์มีชัยฝากไว้ตั้งแต่ตอนต้นว่าของเดิม ปี ๕๐ มันก็ตั้งพรรคง่ายเกินไป ของร่างใหม่นี้ก็ตั้งพรรคยากเกินไป เพราะฉะนั้นเวลานี้เรากำลัง หาจุดที่มันกลางด้วยนะ นี่เพิ่มเป็น ๕๐ คนมันเริ่มยากขึ้นไปอีกนะ ความจริงการที่มีผู้เริ่มก่อการ เป็นแนวความคิดของการตั้งนิติบุคคลทั่วไปซึ่งจะต้องหาผู้ก่อการตั้ง ผมเองยังไม่ได้ดูกฎหมาย ต่างประเทศครับคุณแจษฎ์ว่าตั้งพรรคการเมืองของต่างประเทศมันจะต้องมีผู้ก่อการใหม่ หรือว่า คนเขารวมตัวกันได้เมื่อไรเขาก็ไปขอจดทะเบียน ถ้าได้เข้าเงื่อนไขอย่างเช่นได้ ๕๐๐ คน เขาก็เอามายื่นเลยว่า ๕๐๐ คนนี้มาประชุมรวมกันแล้วก็ตั้งกลุ่มคนนี้เป็นผู้แทนพรรคมาจดทะเบียนไปเลย ซึ่งมันก็เป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่นี้ถ้ามีผู้ก่อการมันก็เป็นขั้นตอนค่อนข้างเยอะ มันก็ทำให้จดทะเบียน พรรคยากก็จะต้องดูตรงนี้ด้วยครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : จำนวนผู้ที่จัดแจ้งเพื่อก่อตั้งพรรคของเดิมเขาไม่น้อยกว่า ๑๕ คน ซึ่งอันนี้ใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ แล้วนะครับ ที่นี้ถ้าเราจะเพิ่มมากขึ้นมันก็จะเป็นการ สะดวกขึ้นนะครับ เพราะว่าคนที่จดทะเบียนจัดตั้งพรรคจะต้องมีรายละเอียดและต้องมีคุณสมบัติ

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ไม่มีลักษณะต้องห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย ซึ่งจะมีขั้นตอนเรื่องการตรวจคุณสมบัติอะไรหลายอย่างนะครับ คือถ้ายังเป็นจำนวนมากก็จะต้องยุ่งยากมากขึ้นไปอีก แล้วพรรคเก่านี้เขา ๑๕ คน เขาจัดแจงได้ ของเราอันนี้พรรคตั้งใหม่นี้มาเพิ่มมันอาจจะทำให้มีปัญหาในการจัดแจงพอสมควร แล้วก็ดูในระยะเวลาที่พอมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ๔ ฉบับแล้วต้องจัดการเลือกตั้งภายใน ๑๕๐ วัน ใน ๑๕๐ วันนี่คนที่ส่งลงสมัครได้จะต้องสังกัดพรรค ๙๐ วัน และไม่มีบทเฉพาะกาลยกเว้นด้วย ไม่เหมือนกับกรณีซึ่งมีการยุบสภาเขายังมีการยกเว้นว่าให้สังกัดพรรค ๓๐ วันได้จนถึงวันรับสมัคร แต่อันนี้เราไม่ได้เขียนยกเว้นไว้ ฉะนั้นจะต้องสังกัดพรรค ๙๐ วัน สรุปแล้วเขามีเวลาแค่ ๖๐ วันเท่านั้นที่จะจัดตั้งพรรค คือถ้าเรายิ่งกำหนดรายละเอียดมากไม่ทราบว่าจะ ๖๐ วันนี่พรรคใหม่จะจดทันหรือเปล่า อันนี้ก็ปัญหาคือเราต้องดูประเด็นพวกนี้ด้วย ฉะนั้นผมเห็นด้วยกับที่ท่านภักดีพูดในส่วนที่ว่าเอา ๕๐๐ คนก่อนได้ไหม คือถ้าเกิด ๕๐๐ คนนี้เขาพอหาได้ อาจจะหาในกรุงเทพบอกพรรคพวกอะไรกันนี้นะครับ มันอาจจะไม่ครบทุกภาคอย่างนี้ก็พอได้ แต่จะให้ครบทุกภาคนี้บางทีไม่ใช่เรื่องง่ายเหมือนกันนะครับ คือตอนแรกนี่เอา ๕๐๐ ก่อนแล้วก็ยังไม่ต้องครบทุกภาคก็ได้ แต่ว่าถ้าภายใน ๑ ปีอย่างน้อยที่สุดคุณต้องมีภาคละ ๑ สาขา แล้วก็ภาคละอย่างน้อย ๑๐๐ คน ผมคิดว่าตรงนี้น่าจะลองพิจารณาเหมือนกัน เพราะมันจะเหลือนเวลาน้อยมาก ๖๐ วัน ในทางปฏิบัติพอจัดแจงจัดตั้งพรรคการเมือง ผู้ยื่นจัดแจง ๑๕ คนส่งประวัติมานายทะเบียนพรรคการเมืองเขาจะส่งตรวจสอบประวัติไปที่กระทรวงมหาดไทยว่าคุณเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด โดยการแปลงชาติหรือเปล่า คุณล้มละลายไหม มันต้องส่งไปหลายหน่วยงานมากซึ่งขั้นตอนพวกนี้มันต้องใช้เวลา ฉะนั้นเขามีเวลาแค่ ๖๐ วันเท่านั้น เราต้องมองในจุดนี้ด้วย

ประธาน : เชิญท่านภุมรัตน์ครับ

นายภุมรัตน์ ทักชาติพงศ์ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตแสดงความคิดเห็นที่ไม่เป็นวิชาการนะครับ แต่อยากจะเรียนอย่างนี้ครับว่าการตั้งพรรคการเมืองนี้ผมว่ามันไม่ใช่เรื่องแบบแคชชอนครกขาย มันมีความหมายนะครับ คนที่คิดจะตั้งพรรคการเมืองตอนนี้ผมคิดว่าถ้าใครจะตั้งจริง ๆ ไม่ใช่ตั้งเพื่อมาเอาเงินนะครับ ผมว่ามันเริ่มคิดแล้วละ และอาจจะเตรียมตัวไปทาบตามเพื่อนฝูงหรืออะไรต่าง ๆ แล้วก็จะสนใจ พ.ร.บ. พรรคการเมืองมันจะออกมาในรูปแบบอย่างไร เพราะฉะนั้นผมว่าถ้าเราจะกำหนดกระบวนการให้เขาทำนี้นะครับ แล้วก็จำนวนสมาชิก

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

จำนวนโน้นจำนวนนี้ถ้าคนจะทำจริง ๆ ผมว่ามันทำได้ ที่มันไม่สูงเกินไปนะครับ แต่ไม่ใช่ต่ำเสียจนใครก็ทำได้หรืออยากจะทำ การจะหาสมาชิกจำนวนหนึ่งเรียกว่าตัวเลขสัก ๔ ตัว กลม ๆ ๔ ตัวต้น ๆ สำหรับสมาชิกพรรค ถ้าใครจะทำจริง ๆ มันได้และถ้าแยกเป็นแต่ละภาค ภาคหนึ่งมันมีจังหวัดมากกว่า ๑๐ จังหวัดนะครับ จังหวัดหนึ่งแค่นี้ก็สิบคน จำนวน ๕๐๐ คนผมว่ามันได้แน่ถ้าจะเอาจริง ๆ หรือคิดว่าจะยากเกินไปก็ ๒๐๐ คนก็ยังได้ ๒๐๐-๓๐๐ คนก็ได้ แต่อย่างน้อยมันต้องมีความพยายามสักนิดหนึ่งในการที่จะตั้งพรรคการเมือง ไม่อย่างนั้นก็จะกลายเป็นแบบเก่า นะครับ พอก่อนจะเลือกตั้งมี ๔๐ พรรค ๕๐ พรรค แต่พอหลังจากเลือกตั้งแล้วเหลือไม่กี่พรรค แล้วก็ตั้งพรรคขึ้นมาเพื่อจะหาเงินเท่านั้นเอง อย่างนี้มันไม่ควรจะเกิดขึ้นอีก ก็อย่างว่าครับคือเมื่อตั้งพรรคการเมืองนี้ผมคิดว่าพรรคการเมืองมีความหมาย คนจะมาทำพรรคการเมืองคุณจะต้องมีความพยายามสักหน่อย ซึ่งตอนนี้การหาสมาชิกไม่ยากเลย การรวมความคิดด้วยกันไม่ยากเลย ใช้สื่อมวลชนแป็บเดียวก็ได้มันไปได้เร็ว เร็วมากทีเดียว นั่นเรื่องหนึ่งที่ผมอยากจะเสนอความคิด

เรื่องที่ ๒ ก็คือว่าผมอยากจะย้อนกลับไปเมื่อ พ.ร.บ. พรรคการเมือง รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ จนกระทั่งถึงรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๙ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จนกระทั่งถึงรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๗ ที่เรามีกฎหมายพรรคการเมืองอยู่ในช่วงเวลานั้นพรรคการเมืองได้ทำดีและไม่ดีอะไรไว้บ้าง ผมอยากจะศึกษาอะไรที่พรรคการเมืองทำไม่ดี นักการเมืองทำไม่ดี มันไม่ควรจะเกิดขึ้นอีกในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๙ หรือเราควรจะหาทางป้องกันระงับยับยั้งไม่ให้ความไม่ดีขึ้นซ้ำรอยอีกนี่คือหลักคิดธรรมดา ในเมื่อรู้อยู่แล้วว่าไม่ดีมันก็ไม่ควรจะให้เกิดขึ้นอีกนะครับ เพราะฉะนั้นการร่างกฎหมายพรรคการเมืองผมว่าต้องหาทางป้องกันระงับยับยั้งไว้ และมันมีอยู่อย่างหนึ่งซึ่งผู้ใหญ่เขาพูดกัน เขาบอกว่าคุณออกกฎเกณฑ์อะไรที่คิดว่าเป็นธรรมและจะทำให้ประเทศชาติดีก็ออกไปเถอะ นักการเมืองเขาปรับตัวของเขาได้ เพราะฉะนั้นอะไรที่คิดว่าดีกับชาติบ้านเมืองผมว่าเอาไปเลย แล้วก็อะไรที่เราศึกษาไว้แล้วในประวัติศาสตร์ช่วง ๑๗ ปีที่ผ่านมามันเป็นสิ่งที่ไม่ดีก็อย่าให้สิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นอีก ผมคิดในแบบที่ไม่ใช้วิชาการนะครับ

ประธาน : เราก็ได้ข้อมูลดี ๆ เยอะนะครับ และผมเห็นด้วยกับท่านภุมรัตน์นะครับ ที่บอกว่ามันเป็นโอกาสแล้วที่เราจะต้องปฏิรูป เป็นโอกาสอันดียิ่งเลยที่เราสามารถจะปฏิรูปเรื่องระบอบปฏิรูปการเมือง แต่นักการเมืองเราไม่เคยคิดที่จะปฏิรูปเขาเลย อันนี้ก็เป็นโอกาสที่จะปฏิรูปทุกอย่างพร้อมกันก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง แม้ว่ามันอาจจะเริ่มด้วยความยากลำบากหน่อย

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

เพราะว่ามันอาจจะมีเวลานิดหน่อย ผมว่าตอนนี้ประชาชนเราตื่นตัวมาก นับตั้งแต่มีวิกฤติการณ์ทางการเมืองระยะ ๔-๕ ปีหลังมา แล้วก็โอกาสที่แสดงความคิดเห็นทางการเมืองนี้เราให้ไปอยู่ในสภา ไม่ต้องมีการเดินขบวนตามถนนอีก ก็มีแนวความคิดหลาย ๆ แนวนะครับ แนวความคิดที่ ๓ ที่ ๔ ก็ปรากฏขึ้นเรื่อย ๆ ตอนนี้ฝ่ายเลขานุการก็อาจจะจับประเด็นได้ นะครับว่ามันมีแนวความคิดอะไรต่าง ๆ ที่ควรจะทำให้การจดแจ้งตั้งพรรคการเมืองมันไม่ยากไม่ยุ่งเกินไป เราจะได้ไม่มีพรรคการเมืองขึ้นมาเป็นดอกเห็ดเหมือนคราวที่แล้ว และตั้งขึ้นมาเฉพาะกิจแล้วก็เพื่อจะมาควบรวบทีหลัง หรือว่าเพื่อจะมาเอาเงินทางด้าน กกต. นะครับ ไม่ทราบว่าจะมีใครจุดประกายความคิดเรื่องนี้อีกไหมครับ ทางฝ่ายเลขานุการจะได้รวบรวมเอาประเด็นต่าง ๆ เรียนท่านประธานต่อไปนะครับ เชิญอาจารย์ชาติชายครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขออภัยครับ เมื่อกี้ผมฟังท่านประพันธ์ไม่ค่อยถนัด ผมเห็นด้วยว่าในเวลาช่วงจำกัดที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญจะออกมันมีเวลาไม่นานแค่ ๖๐ วัน ก็คิดว่าในขั้นนี้เพื่อให้มันไม่ยากด้วยก็คือว่าไม่ต้องมีการจดแจ้งครับ หมายถึงว่ารวบรวมรายชื่อมาเลยจะก็คนก็แล้วแต่ก็ใส่ชื่อมา มาสมัครจดทะเบียนได้เลย เพราะว่าเดี๋ยวต้องมีช่วงเวลาอีก จะต้องประชุมครั้งแรกอีกอะไรต่าง ๆ นานา และกว่าเขาจะรับรองผู้สมัครอีกใช้ไหมครับ และต้องไปส่งอีกมันจะไม่ทัน คือเรารู้กันภายในว่าเงื่อนไขมันเป็นเฉพาะเหตุการณ์ก็น่าจะเป็นอย่างนี้ แต่ว่าจำนวนก็ต้องมีนะครับ คงไม่ใช่ไม่กี่คน ๕ คน ๑๐ คน ๑๕ คน แล้วเดี๋ยวเอารายชื่อมาให้ทีหลังนี่ก็อาจจะให้ไม่มากนักเหมือนที่คนเสนอ อาจจะ ๑๐๐ หรือว่าอาจจะ ๕๐ คน หรืออะไรก็ว่ากันไปในเริ่มต้นนะครับ แล้วก็ค่อยมีเงื่อนไขให้มาเติมเท่าไรอย่างไร ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญท่านธนาวัฒน์ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือเท่าที่พูดคุยกัน ผมเข้าใจว่าหลักคือกลับไปการตั้งพรรคการเมืองตามกฎหมายปัจจุบันปี ๕๐ ที่มีอยู่คงไม่เอามา เพราะเห็นว่ามันตั้งง่ายไม่ยากนักก็คือ ๑๕ คนมาจดแจ้ง มีทั้งนโยบาย ข้อบังคับอะไรเสร็จปั๊บ นายทะเบียนตรวจเสร็จรับจดแจ้งก็ถือว่าเป็นพรรคการเมืองไป แล้วก็ไปรวบรวมกันทีหลังความเป็นพรรคการเมืองก็เกิดขึ้นอยู่แล้ว แต่ตามร่างนี้มันกลายเป็นเรื่องของคนที่ผู้ริเริ่มขึ้นมาแล้วก็มาขอหนังสือรับรองไว้ว่าจะจัดตั้งพรรคการเมือง แล้วก็ไปดำเนินการรวบรวมจำนวนสมาชิกภายในระยะเวลา ๑ ปีให้ได้เพื่อมาขึ้นขอจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองต่อไป ซึ่งมันก็มีเงื่อนไขของการ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

จึรณษ ๓/๙

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ที่จะเป็นพรรคการเมืองตามกฎหมาย ที่จะมีสภาพที่จะดำเนินการกิจกรรมทางการเมืองต่อไป มันก็จะมีระยะเวลาและขั้นตอนค่อนข้างมากกว่าจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งที่พูดคุยกันคือพยายามหาทางตรงกลางเพื่อจะให้นมันง่ายขึ้น ก็คือส่วนหนึ่งได้เสนอว่าในเรื่องของการที่จะให้รวมตัวกันเข้ามา โดยเสรีภาพ ก็รวมตัวกันมาจำนวนหนึ่ง ในตอนนี้ก็คือตุ้กตาประมาณ ๕๐๐ คน ประเด็นอยู่ที่ว่ามีหลายท่านบอกว่ามันจำเป็นหรือที่จะต้องกระจายทั่วประเทศ ทั่วภูมิภาค กับอีกส่วนหนึ่งก็คือมันคงต้องจำเป็นเพราะต้องดูจากบริบททางสังคมของประเทศด้วยที่มันเกิดปัญหาอยู่ ก็จะมีการปฏิรูปให้ระบบการกระจายตัวของผู้ที่มีความคิดเห็นร่วมกันไปอยู่ในทั่วทุกภูมิภาค ที่จะทำใ้ไม่เกิดความแตกแยกและเกิดมีความเห็นในเรื่องเดียวกันได้เพื่อเข้ามา -----

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ผมเข้าใจว่าขั้นต้นคือเรื่องของการจัดตั้งพรรคซึ่งเป็นเรื่องการเริ่มแรกที่มีการมีพรรคเพื่อไปดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไป ซึ่งเราคงจะต้องมีมาตรการในการควบคุมเขาอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเรื่องของการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในส่วนที่เขาต้องเป็นพรรคเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่เขาจัดตั้งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการที่เขาจัดตั้งพรรคขึ้นเพื่อจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าเขาจะส่งภายใต้เงื่อนไขอะไรได้เพื่อจะให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ระบบการเลือกตั้งของเราที่เกิดขึ้นอย่างที่เราหลายท่านยกก็จะต้องในเขตที่เขาจะส่งผู้สมัครนั้นเขาต้องมีสมาชิกเป็นพื้นฐานอยู่หรือไม่ หรือต้องมีกระบวนการใดเป็นเงื่อนไข ซึ่งอันนั้นคงเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่เรากำลังจะพิจารณา เพราะหลาย ๆ ประเทศก็บริบทในการจัดตั้งพรรคการเมืองก็แตกต่างกันไปแล้วแต่บริบททางสังคมของแต่ละประเทศไป หลาย ๆ ประเทศก็ไม่ได้ยึดติดกับเรื่องของการกระจายตัวตามพื้นที่ต่าง ๆ รวมถึงการรวมกลุ่มเป็นหลัก แล้วก็ไปดูเรื่องของเงื่อนไขในการที่จะส่งสมัครรับเลือกตั้งในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเอาเป็นมาตรการสำคัญ แต่บางประเทศก็พยายามควบคุมให้เกิดการเป็นตัวแทนจากทุกภูมิภาคเข้ามาที่มีสมาชิกก็จะเป็นประเด็นที่อาจจะต้องพิจารณาในเรื่องนี้อีกขั้นหนึ่ง ซึ่งอาจจะต้องมาคุยกันอีกทีว่าเริ่มแรกในเรื่องของการจัดตั้งจำเป็นหรือไม่ต้องมีการกระจายตัวมาจากทุกภูมิภาค แต่ตอนนี้คืออย่างที่ท่านประธานยกเป็นตัวอย่างไว้ก็คือมี ๕๐๐ คนเสร็จก็บออย่างน้อยต้องมีภูมิภาคละ ๑๐๐ คนตามที่ กกต. กำหนดในเรื่องของภูมิภาคและภาคต่างๆ และอีกประการหนึ่งก็คือมีการเรียกว่าในเรื่องของการที่จะต้องมีผู้ริเริ่มในการที่จะจัดตั้งหรือไม่ เพราะในเรื่องของการผู้ริเริ่มก็เป็นส่วนหนึ่งอาจจะต้องมาดูว่าจำเป็นหรือไม่ เพราะว่าการที่จะตั้งพรรคมันก็ต้องมีผู้นำในเรื่องของความคิดที่จะตั้งพรรค การนำเสนอนโยบายเพื่อจะรวบรวมสมาชิกเหมือนกันก็จะต้องเอาตรงนี้เป็นประเด็นที่จะต้องพูดคุยว่าจะต้องออกมาในรูปแบบไหน แล้วก็ส่วนจำนวนดังที่ท่านยกขยี้ขึ้นมาอาจจะต้องมาดูว่ามีความจำเป็นต้องมีจำนวนขนาดนั้นหรือไม่ เพราะอย่างที่ท่านอัชพรยกก็คือมันจะกลายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองในการจัดตั้งยากขึ้นด้วยหรือเปล่าในการที่จะรวบรวมผู้ริเริ่มถึง ๕๐ คนที่กว่าจะคุยกันรู้เรื่องแล้วมาขอจัดตั้งพรรคได้

ประธาน : คือผมยังเห็นว่าคำว่าภูมิภาคจริง ๆ แล้วการกระจายของประชากรศาสตร์ทางภูมิภาคของประเทศไทยมันไม่เท่าเทียมกัน ภาคเหนืออาจจะมีการกระจายตัวออกเฉียงเหนือเยอะมาก ภาคตะวันตกแทบจะไม่มีเลย มีที่จังหวัดกัน ภาคกลางมีเยอะ ภาคใต้ก็มี แต่ภาคตะวันตกกับภาคตะวันออกผมเห็นว่ามันกระจายตัวของประชากรมันน้อยมากเลย มันอาจจะไม่เท่าเทียมกัน

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

เพราะฉะนั้นเราจะคิดคำว่าภูมิภาคก็ต้องมีผู้แทนภูมิภาคแต่ละภูมิภาคนั้น สรุปลแล้วผมว่ามันก็ไม่เท่าเทียมอยู่ดี อันนี้เป็นตัวอย่างหนึ่ง ส่วนเรื่องของการจัดแจงผมเห็นว่า ๑๕ คนมันก็อาจจะน้อยเกินไป อาจจะครึ่ง ๆ ก็ ๑๕ คน กับ ๕๐ คน ก็ได้ แล้วก็เรื่องสมาชิกผมว่าในวาระเริ่มแรกมันคงหาไม่ทันหรอก ระยะเวลา ๕ ปีผมก็ว่าควรจะเป็นขั้นบันไดอย่างที่ว่าอาจารย์ชาติชายท่านบอกไว้เป็น grace period จนกระทั่งถ้าภายใน ๕ ปีทำอะไรไม่ได้ก็ต้องยุบตัวเองไป เพราะว่าไม่สามารถที่จะไป convince ชาวบ้านให้มาเห็นด้วยกับอุดมการณ์ของพรรค ก็ต้องเลิกไป อันนี้เราก็สามารถที่จะค่อย ๆ ปรับตัวเข้ากับบริบทของประเทศใหม่ ๆ ให้เข้ากับการปฏิรูปทางการเมืองใหม่ เพราะว่าถ้าเราไปยึดถืออันเก่า ๆ บี้บมันก็ได้ปฏิรูปอยู่ดี เชิญครับ

นายอัคร จารุจินดา : เรียนท่านประธานนิดหนึ่ง ความจริงที่สรุปมันมีอีกแนวทางหนึ่งคือใช้แนวที่อาจารย์ประพันธ์พูดแล้วก็ท่านประธานพูดตอนต้นว่าก็ใช้แนวของปี ๒๕๕๐ นั้นละ คือไม่จำเป็นที่ตัวผู้ก่อการจะต้องมาแสดงตัวก่อน มาจดทะเบียน มาอะไรพวกนี้แล้วถึงจะไปเรียกระดมหาสมาชิก คือปล่อยให้เขาคนที่จะจัดตั้งไปหาสมาชิกให้ได้มา ๕๐๐ คนแล้วก็มายื่นขอจดทะเบียน ส่วนการขอจดทะเบียนเราจะเอาหลักฐานอะไรบ้างก็ว่ากันมา บุคคลที่จะเป็นคนที่รับผิดชอบจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไรก็ว่ามา แล้วก็มาตรวจคุณสมบัติในตอนนั้นทีเดียว ตรงนี้ในเวลา ๑๕๐ วันมันทันถ้าต้องเป็น ๒ ขั้นตอนอย่างของ กกต. นั้นผมว่ามันจะจดพรรคใหม่กันไม่ได้เอา อันนั้นก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งคือแนวทาง ๒๕๕๐ แต่ขยายจาก ๑๕ คนมาไม่เอา ต้องมาทีเดียว ๕๐๐ คนคุณไปทำมาให้ได้แล้วกัน

ประธาน : ก็จะพยายามให้สรุปข้อนี้ก่อน ๔ โมงนะครับ เพราะผมรู้ว่าทุกคนใจจดใจจ่อแล้วตอนนี้

นายอัคร จารุจินดา : อาจารย์อาจจะยังไม่ต้องสรุปเป๊ะวันนี้ก็ได้ให้ฝ่ายเลขานุการไปรวบรวมว่าตามข้อเสนอที่พูดคุยกันมันรวมกันแล้วเหลือกี่กลุ่ม

ประธาน : แต่ว่าจริง ๆ แล้วมันก็มี ๒ ค่า ๓ ค่าตอนนี้ผมดู ๆ แล้ว เพราะว่ามันมีทางเลือกที่ ๓ ขึ้นมาใหม่ ๆ แล้วท่านภุมรัตนก็เสนอทางเลือกที่ ๔ ขึ้นมาอีก เพราะว่ามันน่าสนใจทั้งนั้นเลยแล้วก็ผมว่ามันต้องให้เท่ากับบริบทใหม่ของประเทศด้วยถ้าเราจะปฏิรูปการเมือง มันก็ต้องปฏิรูปพรรคการเมือง ปฏิรูปนักการเมืองไปพร้อม ๆ กันด้วย มันถึงจะได้อะไรใหม่ ๆ ขึ้นมา แล้วก็เอาน้ำเน่าออกไปเอาน้ำดีเข้ามาใหม่ อย่างที่อาจารย์จัวร์วานะครับเราก็ไม่รู้ว่าจะได้น้ำดีแค่ไหน ฤงน้ำดีแตกหรือเปล่านั้นไม่รู้

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คงต้องฝากทางฝ่ายเลขานุการลงไปดูเรื่องระยะเวลา ด้วยนะครับว่าถ้าเกิดจะเอาสมาชิกให้ได้ ๕๐๐ คนในการที่จะมาจัดแจ้ง การตรวจคุณสมบัติคน ๕๐๐ คนมันก็ใช้เวลาพอสมควร เพราะมันจะต้องตรวจมีสัญชาติไทยโดยการเกิดหรือไม่ หรือโดยการแปลงสัญชาติ ๕ ปีแล้วหรือไม่อะไรพวกนี้ สัมภาษณ์หรือไม่ ๕๐๐ คนมันใช้เวลาพอสมควร ไม่รู้ว่าเวลาที่เหลือเหลือให้แค่ ๖๐ วันเท่านั้นเอง เพราะมันต้องสังกัดพรรค ๙๐ วันตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๗ (๓) มันจะเหลือแค่ ๖๐ วัน ลงไปนี่ก็ดูสิว่า ๖๐ วันจะทำทันหรือเปล่านั้นทีเดียว เขียนไปก็ทำไม่ทันจะยุ่งเหมือนกัน มันจะไม่มีพรรคใหม่เกิดเลยนะครับ

ประธาน : เชิญครีบาจารย์จรี

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันคิดว่าถ้า ๕๐๐ คนอย่างที่คุณประพันธ์ว่าเราลดลงมาก็ยังไม่เป็นไรในขั้นแรกเพื่อเปิดโอกาสให้พรรคใหม่เกิดขึ้นได้ ดิฉันคิดว่าอันนั้นสำคัญ แต่ประเด็นที่สำคัญอันหนึ่งคือว่าฝากคุณบอยและคณะที่ยกร่างพยายามนึกถึงเงินอุดหนุนของรัฐต่อพรรคการเมืองให้มันสัมพันธ์กับผลงาน อย่างที่คุณภุมรัตน์ว่าคนที่มาจัดพรรคการเมืองเพื่อเอาเงิน มันมีเยอะ มันง่ายเกินไป ตอนนี่ไม่ให้จนกว่าเขามีผลงาน จนกว่าเขามี candidate ก็คน จนกว่าอะไร อย่างนี้ค่อยให้เป็น Install เหมือนให้เป็นงวด ๆ ให้เป็นอะไรต่ออะไร แต่เรื่องเงินสำคัญนะคะ คือมีพวกฉวยโอกาสเยอะ ถ้าเลือกไม่ได้ไม่มีใครใน ๑ ครั้งไม่ต้องได้อะไรแล้ว ถ้าได้ก็คะแนนก็คิดสูตรว่าให้เงินอะไรอย่างนี้น่าจะดี

ประธาน : แล้วต้องมีเงื่อนไขที่มันรัดกุมกว่านี้ในการที่จะให้เงินอุดหนุนพรรคการเมือง เชิญอาจารย์เจษฎ์ครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ขอบพระคุณครับท่านประธาน คือผมคิดว่าแนวทางที่น่าจะมีร่วมกันก็คือว่าการจัดตั้งพรรคการเมืองคงไม่ได้ยากเย็นแสนเข็ญเกินไปนัก แล้วก็คงไม่ได้บีบบังคับพรรคการเมืองในเรื่องของการกระจายตัวมากเกินไป รวมถึงหลักการพื้นฐานที่จะให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ได้มีโอกาสอย่างน้อยจัดตั้งพรรคใหม่บ้าง เพราะว่าถ้าเกิดเราเอาตามที่ กต. เสนอมาอันนี้มันคงไม่ได้สักที อันนี้มันยากเย็นเกินไป แล้วผมลองไล่ดูร่างของ กต. นี่นะครับ ร่างของ กต. มีปัญหาอีกอย่างหนึ่งในบทเฉพาะกาลไม่ได้กำหนดนะครับว่าให้บรรดาพรรคการเมืองที่ได้จัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นพรรคการเมืองภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ นั่นเท่ากับว่าร่าง กต. set zero

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ถ้าเกิดหามาให้ครบ ถ้าเกิดพรรคท่านมีเกินอยู่แล้วท่านก็ได้เป็นพรรคไปเลยถูกไหมครับ แต่ว่ากรณีนี้ ถ้าเกิดท่านไม่ได้เขียนในบทเฉพาะกาลแปลว่าที่หามาให้ครบท่านต้องเอาคนเหล่านั้นมาแจ้งใหม่ หรือเปล่า ฉะนั้นท่านก็ต้องเขียนในเรื่องเหล่านี้ให้มันชัดเจน เพราะว่าไม่อย่างนั้นรายละเอียดมันใช้บังคับกับทุกพรรคหมด เท่ากับว่าก็ต้องลากสมาชิกเดิมมาบอกว่าเป็นสมาชิกใหม่ คราวนี้ต้องพาสมาชิกทั้งหมดมาเริ่มใหม่หมด อันนี้คือถ้าถามผมผมชอบเริ่มต้นใหม่หมดทุกพรรคจะได้เสมอกัน แต่ถ้าในความเป็นจริงมันก็ต้องมีปัญหาในทางการเมืองถูกไหมครับ คือถ้าว่ากันแล้วผมว่าคือไม่แต่เพียงในท้องนี้หรอกครับผมว่า คสช. เขาใจไม่ถึงพอที่จะเริ่มต้นศูนย์ใหม่หมดทุกอย่าง เพราะว่าทุกอย่างมันมีผลในทางการเมืองหมด เพราะฉะนั้นพอเป็นแบบนี้ผมคิดว่ามันก็ต้องทำอะไรให้บรรดาพรรคตั้งใหม่เขาสามารถทำได้ เพราะว่าอันที่จริงพรรคที่เป็นผู้เล่นมันไม่ได้เริ่มใหม่หมดครับ พรรคที่เป็นผู้เล่นผมว่าร้อยละ ๗๐ หรือ ๗๐ กว่า อาจจะมีถึง ๘๐ ๙๐ เลยด้วยซ้ำไปเป็นผู้เล่นเดิมทั้งสิ้นแล้วก็ไม่ต้องทำอะไรเลย แต่คนที่เข้าใหม่ซึ่งถ้าเกิดคนที่เข้าใหม่หลาย ๆ ท่านพูดนะครับ ว่ามีโอกาสจะปฏิรูปการเมืองได้ สมมุติเราพูดโดยเอาตุ๊กตามาพูดพรรคใหญ่ ๒ พรรคปรากฏว่ามีคนจำนวนหนึ่งของพรรคใหญ่เหล่านั้นประสงค์ที่จะมาตั้งพรรคเพิ่ม แล้วก็บรรดาคนเหล่านั้นอาจจะทำให้การเมืองไทยดีขึ้นมา คนเหล่านั้นคือคนที่เราจะไปทำให้เขาตั้งพรรคการเมืองยากเกินไปไม่ได้ นะครับ เพราะเขาคือกลไกที่จะช่วยปฏิรูปบ้านเมืองถึงแม้ว่าจะไม่ใช่คนดีพร้อม ไม่ใช่คนดีแบบที่เราอยากให้เป็นคนดีจริงในการเข้ามาสู่ภาคการเมือง แต่อย่างน้อยถ้าเกิดไปขัดกันกับบรรดาคนที่เราคิดว่าไม่ใช่คนดี แล้วสามารถทำให้การเมืองมันดีขึ้นมาได้บ้าง ผมว่ามันก็น่าจะมีลักษณะแบบจัดตั้งได้ไม่ยากนักแต่ก็ไม่ง่ายเกินไป เอื้อให้กับคนจัดตั้งพรรคใหม่ได้ไม่ว่าจะเป็นพรรคขนาดไหน เพราะว่าในเมื่อเราจับเริ่มใหม่หมดไม่ได้ก็ต้องทำให้คนที่เข้ามาใหม่มีแต้มต่อคนที่อยู่เดิมก็ไม่ได้ถูกลิดรอนสิทธิมากเกินไป ขอบพระคุณครับ

ประธาน : อาจารย์เอี๊ยะชัยครับ

นายเอี๊ยะชัย ณ นคร : คือวันนี้สมองไม่ค่อยเดินพูดย่ำคิดย่ำทำอยู่เรื่อย คือผมคิดว่ามันต้องแยกคำให้ชัด คือเริ่มการจัดตั้ง จดทะเบียนพรรคการเมือง การดำเนินกิจการพรรคการเมือง คือ ๓ ส่วนในกฎหมายมันแยกออกจากกัน คือการจัดตั้งกฎหมายปัจจุบันหรือร่างใหม่ก็ต้องมีสมาชิก ๕,๐๐๐ คน ตอนนีเรากำลังจะเริ่มว่าจัดตั้งง่าย รวบรวม ๓๐๐ คน ๕๐๐ คน อันนี้ผมคิดว่าต้องอธิบายเหมือนกันว่าถ้าของเก่าถ้าผมเข้าใจถูกมันคือ ๕,๐๐๐ คน การลดลงเหลือตรงนี้

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

มันอย่างไร อันที่ ๒ พอรวบรวมสมาชิกได้แล้วก็มาประชุมจัดตั้งพรรคการเมือง พอประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองเสร็จแล้วถึงจะไปขอจดทะเบียนพรรคการเมือง พอจดทะเบียนพรรคการเมืองเสร็จแล้วถ้านายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้นก็จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล จะเข้าสู่โหมดการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง คือ ๓ ส่วนนี้ผมคิดว่าต้องชัดเจนคือถ้าเราเขียนถ้าเราจะย่นย่อของเก้าส่วนหนึ่งส่วนใดอะไรก็แล้วแต่ ผมคิดว่าก็คงต้องมีคำอธิบายพอสมควรเหมือนกัน เพราะว่าอย่างตอนนี้ถ้ามองไปมองมาผมชักเริ่มมีความรู้สึกที่ว่าพอเราบอก ๕๐ คน เราบอก ๕๐๐ คน ของเก้าจริง ๆ มันคือ ๕,๐๐๐ คน ถ้ายังหาไม่ครบ ๕,๐๐๐ คน ดำเนินกิจการในนามพรรคการเมืองไม่ได้นะครับ วันนี้เราเริ่ม ๕๐๐ คน เราบอกเราทำได้แล้ว เราแปลความหมายอย่างนั้นหรือเปล่า หรือยังคงความหมายว่าเป็นเรื่องของการจัดตั้ง แต่ยังไม่ใช่การจดทะเบียนพรรคการเมือง ถ้าจดทะเบียนพรรคการเมืองแล้วถึงจะดำเนินกิจการพรรคการเมืองได้แล้วพรรคการเมืองนั้นก็จะมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือตรงนี้ผมคิดว่าต้องชัดเจนครับ คือถ้าไม่ชัดเจนอธิบายลำบากเหมือนกันครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตนะครับ ของเก้ามันง่ายมาก ๑๕ คนรวมตัวกันมาจัดตั้งที่ กกต. ตรวจสอบแล้วก็ไปพรรคการเมืองก็ดำเนินการได้เลย ผมเข้าใจอย่างนั้นครับ เพียงแต่ว่าถ้าเผื่อดำเนินการไปแล้วแล้วภายใน ๑ ปียังตั้งสาขาครบ ๔ ภาคไม่ได้ถึงจะสิ้นสภาพอะไรอย่างนั้นใช่ไหมท่านประพันธ์ หรือท่านประพันธ์ มันเป็นอย่างนั้นท่านประพันธ์ว่าใช่ เข้าใจว่าใหม่นายทะเบียนได้แต่รับแจ้งจัดตั้งเพราะยังไม่มีสภาพที่จะทำได้แต่ก่อนแต่ก่อนมันง่ายผมเป็นนายทะเบียนก็รู้สึกมันโง่มันอะไรกันเยอะแยะมากมายเหลือเกิน ผมไม่อยากจะเป็นอย่างนั้น แต่อย่างไรการเป็นพรรคการเมืองต้องคำนึงถึงว่าเราก็ต้องมีลักษณะเป็นเขาหวังให้เป็นสถาบันทางการเมืองนะครับ เพราะฉะนั้นก็ไม่ควรจะมีลักษณะเป็นกลุ่มผลประโยชน์แค่มีกันตั้งขึ้นมาแล้วก็แสวงหาประโยชน์ในทางที่ต้องการ อย่างที่ว่าเฉพาะเรื่องอะไรที่มันเกิดเหตุขึ้นมาแล้วก็รวมเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ชื่อมีพรรคการเมืองคอยปกป้อง ผมก็ไม่อยากให้เป็นอย่างนั้น อย่งไรมันก็ต้องคงลักษณะน่าจะต้องเป็นแบบอย่างเดิม โดยส่วนตัวผมไปทางทฤษฎีที่ ๑ ตัวผมเองผมเห็นว่ามันน่าจะยากหน่อย เมื่อกี้แล้วเราแยกใช้ไหม ทฤษฎีที่ ๑ ต้องเป็นการรวมตัวของกลุ่มบุคคลที่มาบริหารประเทศต้องนึกถึงการบริหารประเทศ ต้องมองรอบด้านต้องนึกถึงประเทศไม่ใช่ว่าเป็นกลุ่มผลประโยชน์แล้วจะแผนแบบอย่างไรก็ได้ แต่ขอให้มันยากขึ้นแล้วก็ไม่มีความเป็นกลุ่มผลประโยชน์อย่างนี้ก็ดีแล้ว น่าจะดีแล้วดีกว่าของเดิม เดิมมันง่ายไปครับ ขอขอบคุณครับ

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ประธาน : เชิญอาจารย์เชียรชัยครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : ขออนุญาตนะครับ ผมดูในหมวด ๑ การจัดตั้งและการจดทะเบียนพรรคการเมืองของกฎหมายปัจจุบันนะครับ กฎหมายปัจจุบันก็คือคนมีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีรวมตัวกันเป็นผู้จัดตั้งพรรคการเมือง แล้วก็ไปดำเนินการหาสมาชิก เมื่อมีจำนวนสมาชิกเข้าเป็นสมาชิกรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งแล้วไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน ย่อมตั้งพรรคการเมืองได้ เพราะฉะนั้นคือถ้าไม่ครบ ๕,๐๐๐ คน ตั้งไม่ได้ ตั้งไม่ได้ในความหมายคือจดทะเบียน คือไปเริ่มการก่อการเสร็จแล้วหนังสือก่อการนั้นจะมีอายุตามมาตรา ๙ วรรคสอง เมื่อได้รับหนังสือแจ้งแล้วให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิกและดำเนินการก่อตั้งพรรคการเมืองได้ หนังสือรับรองนั้นให้ใช้ได้ ๑ ปีนับแต่วันออก พอเสร็จแล้วก็มีการเรียกประชุมนะครับ เรียกประชุมเสร็จแล้วก็ต้องมีการกำหนดเรื่องนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค เสร็จแล้วคนที่ป็นหัวหน้าพรรคก็จะไปขอจดทะเบียนพรรคการเมือง อันนี้ก็คือตามมาตรา ๒๑ แล้วพอนายทะเบียนรับจดทะเบียนเสร็จแล้วสถานะของพรรคการเมืองนั้นก็จะเป็นไปตามมาตรา ๓๐ ก็คือพรรคการเมืองที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก็จะต้องมีการดำเนินการกิจการของพรรคการเมืองตามหมวด ๒ เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้ว ณ วันที่เริ่มมีการไปแจ้งการจัดตั้งสถานะพรรคการเมืองยังไม่เกิด คือถ้าตามกฎหมายที่เขียนอยู่นะครับ แล้วก็ตามกฎหมายใหม่เอง ถ้าผมอ่านไม่ผิดพอตีอ่านโดยเร็วมันไม่ได้พูดถึงว่าหนังสือแจ้งนั้นมีอายุ ๑ ปี ทีนี้ผมก็เลยคิดว่าจริง ๆ แล้วถ้าเราแยกตรงนี้ให้ชัดคือเราจะเลือกเดินอย่างไร ผมว่าก็ขึ้นกับความเห็นของ กรธ.ว่าจะเอาอย่างไร หรือเพียงแต่ว่าตอนนี้ของเก่ามันเป็นอย่างนี้ พอของเก่าเป็นอย่างนี้ผมคิดว่าจุดที่ต้องอธิบายเรามีข้อต้องอธิบายเยอะพอสมควร เพราะว่าของเก่ามันเขียนชัดเจนว่าครบ ๕,๐๐๐ คนถึงจะจัดตั้งพรรคได้ ของเรานี้พอเราไปเริ่มบอก ๓๐๐ คน หมายความว่าเราจะกลับไปถือหลักว่าจัดตั้งง่าย หรือ ๕๐๐ คน อะไรทำนองนั้น อันนี้ก็ดูจากตัวกฎหมายครับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตท่านประธานครับ มันไม่เหมือนของเดิม ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ แล้วนะครับ เพราะว่ามันยังมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการมันไม่ใช่ว่ามาจดแจ้งการจัดตั้งแล้วเจ้าหน้าที่ กกต. ตรวจสอบดูแล้วรับจดทะเบียนก็เป็นพรรคขึ้นมา มีสถานะเป็นพรรคโดยสมบูรณ์ อย่างนี้มันต้องมี ผมถึงอยากถามว่าเราดูกันหรือยังว่าเร็วที่สุดที่จะเป็นพรรคขึ้นมาได้ สมมุติว่ามีคนใหม่ ๆ เข้ามาที่จะตั้งพรรคขึ้นมาพรรคเก่าถ้าเราไม่ได้ไป set zero เขาก็ยังคงเป็นพรรคอยู่

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

เพราะฉะนั้นคนใหม่เข้ามาเร็วที่สุดที่จะทำได้ตามกฎหมายตามที่ กต. เขาส่งมาให้เรามั่นใจเวลาเท่าไร ขอขอบคุณครับ

ประธาน : อาจารย์ศุภชัยเชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : พอดีผมนั่งฟังแล้วพยายามนั่งนึกนะครับ พยายามนึกถึงว่าถ้ากฎหมายฉบับนี้ออกไปแล้วเราอยากเห็นอะไรที่มันจะแปลว่าเราได้มีการปฏิรูปในเรื่องนี้คือที่คิดอย่างนี้เพราะว่าถ้ากฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้แล้วคนก็คงจะตั้งคำถามขึ้นมาว่าแล้วอายนี้ตกลงเราได้ปฏิรูปอะไรบ้างหรือเปล่า ก็นึกในแวบหนึ่งที่ลองคิดเองแล้วพยายามกลับไปดูมาตรา ๒๕๘ ของเราที่ว่าด้วยการเมืองแล้วก็ (๒) (๓) คือผมยังนั่งนึกว่าถ้ากฎหมายนี้ประกาศใช้แล้วแล้วก็พรรคการเมืองใหม่เกิดขึ้นไม่ได้ คนหน้าใหม่เข้าสู่การเมืองไม่ได้ แปลว่าเราคงไม่ได้ทำอะไรเท่าไร ผมยังมองว่าถ้ากฎหมายนี้มีผลบังคับใช้แล้ว คำว่า การปฏิรูปพรรคการเมืองน่าจะหมายถึงว่าพรรคเก่าจะต้องมีการเขย่าข้างในแบบใดแบบหนึ่งอย่างเช่นเมื่อกี้ที่เราคุยกันว่าถ้าเขามีสมาชิกไม่ครบตามกลุ่ม ตามภูมิภาค ตามอะไรเขาก็ต้องไปหาให้ครบ นั่นก็คือเขย่าพรรคเขาให้พรรคเขาต้องมีการปรับปรุงตัวเอง แล้วก็พรรคใหม่ก็อาจจะเกิดขึ้นได้ไม่ลำบากยากเย็นเท่าไร เพราะไม่อย่างนั้นจะไม่มีตัวแสดงใหม่ในทางการเมือง การขยับขยายย้ายพรรคเราคิดว่ามันเป็นเรื่องที่จะควรจะให้เกิดขึ้น ไม่ควรจะให้เกิดขึ้น เพราะอันนั้นจะมีความสัมพันธ์กับการเขย่าทางการเมือง นั่นคือที่พยายามคิดนะครับ เพราะว่าถ้าเมื่อไรก็ตามที่กฎหมายอันนี้ใช้แล้วแล้วตัว action ต่าง ๆ ที่มันเป็นตัวแสดงว่าเรามีการปฏิรูปการเมืองมันไม่มีเลย กฎหมายใช้ปุ๊บที่เราคุย ๆ กันมันก็เหมือนกับว่าการปฏิรูปการเมืองไม่เกิดขึ้น โดยวิธีคิดอย่างนี้ผมยังมองว่าถ้ากฎหมายฉบับนี้ประกาศใช้แล้วผมยังอยากเห็นว่าพรรคการเมืองที่มีอยู่มีการขยับในทางใดทางหนึ่งในเรื่องของการบริหารจัดการพรรคเป็นเรื่องของอะไรก็แล้วแต่ พรรคการเมืองใหม่เกิดขึ้นได้ไม่ยากเพราะไม่อย่างนั้นแล้วเราจะไม่เห็นพรรคการเมืองใหม่ ไม่เห็นตัวแสดงใหม่ขึ้นมาเลย แล้วก็ต้องเกิดมาพร้อมกับวิธีการบริหารจัดการพรรคแบบใหม่ที่เราอยากเห็น สำหรับมิติอื่นอย่างเช่นเรื่องของการหาเสียงการอะไรอันนั้นก็คงจะเป็นสิ่งที่ตามมาว่าเราจะต้องให้คนรู้สึกว่ามันมีการปฏิรูปพรรคการเมืองนะ เพราะว่าถ้ากฎหมายใช้บังคับแล้วไม่มีของเหล่านี้เกิดขึ้นคนก็จะรู้สึกได้ทันทีว่าไม่เห็นมีการปฏิรูปอะไรเลย ก็อยากเรียนว่าที่พยายามคิดพยายามคิดในมิติอย่างนี้ว่าหลังจากกฎหมายประกาศใช้แล้วเราเห็นอะไรขึ้นมาบ้าง แต่มากกว่านี้ก็ยังคงคิดไม่ค่อยออกนะครับ นั่งฟังอยู่ก็เลยเรียนความคิดตัวเองให้ทางทุกท่านได้ทราบเท่าที่ตัวเองครับ

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ประธาน : เขาถึงให้ไปปฏิรูปตำรวจคิดแบบนี้ถูกต้องแล้วครับ คุณธนาวัฒน์ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธาน คือถ้าถามถึงเป้าหมายเรื่องนี้ ถ้าจำไม่ผิดคือตอนที่เรายกกันเรื่องนี้ตอนร่างรัฐธรรมนูญเราต้องการให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันพื้นฐานทางการเมือง ซึ่งจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม แล้วก็ให้การคัดสรรบุคคลที่จะเข้าไปสู่ตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ ต้องเป็นไปโดยชอบธรรมแล้วก็โดยมีประชาชน โดยมีพรรคการเมืองเป็นพื้นฐาน ซึ่งมันก็ต้องไปแก้ระบบอะไรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับในเรื่องของการจัดตั้งพรรค เพราะว่าในบางกรณีอย่างที่เราเคยคุยกันบางทีการตั้งพรรคง่ายขึ้น ง่ายเกินไปมันก็กลายเป็นการตั้งพรรคเฉพาะกาลเกิดขึ้นเพื่อจะรองรับเหตุการณ์บางเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างที่ผ่านมา ซึ่งมันก็ทำให้ไม่สอดคล้องกับระบบการเมืองของเรามากนัก แล้วก็เลยมีการปรับเพื่อให้การจัดตั้งพรรคมีขั้นตอนเพิ่มมากขึ้นสักนิดหนึ่งเพื่อไม่ให้ง่ายจนเกินไป ก็อย่างที่เรียนหรือแล้วก็ที่คุยกันเบื้องต้นคือตอนนี้เราคงไม่ใช่ที่เหมือนกลับไปกฎหมายปี ๒๕๕๐ ทั้งหมดที่มันจัดตั้งกันได้ยากจนกว่าที่จะไม่ยากนัก ก็มาสร้างเงื่อนไขหลาย ๆ เงื่อนไขที่ต้องการให้การจัดตั้งพรรคมันต้องมีขั้นตอน แล้วก็มีการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของหลาย ๆ ภาคหลาย ๆ ส่วนเข้ามา ซึ่งผมเข้าใจว่าตอนนี้มีหลายประเด็นที่เป็นเงื่อนไขอยู่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการที่จะต้องมีการมีจำนวนของตัวสมาชิกหรือคนที่จะมาขอจัดตั้งพรรคจำนวนเท่าไร ซึ่งจะทำให้เห็นว่ามันเป็นส่วนมากส่วนรวมเสียระดับหนึ่งโดยระบบการจัดตั้งมีทั้งที่จะเงื่อนไขในเรื่องของการมีผู้ริเริ่มหรือไม่มีผู้ริเริ่มก็แล้วแต่ อย่างกรณีของท่านประพันธ์ที่ยกขึ้นมาคือไม่จำเป็นต้องมีผู้ริเริ่มแล้วมารวมตัวกัน เมื่อรวมตัวกันเสร็จเมื่อไรปีที่รวมตัวกันก็มีความเห็นร่วมกันจะให้ใครเป็นผู้แทนที่จะเข้ามาประสานติดต่อในการจัดตั้งพรรคก็มีมา เสร็จแล้วก็มีการส่งการดำเนินการเพื่อจะมีการตรวจสอบเพื่อให้มีการจัดตั้งพรรคขึ้นมา แล้วก็มีการดำเนินการทางกิจกรรมในเรื่องของทางพรรคการเมืองได้ต่อไปโดยไม่ต้องมีขั้นตอนอะไรเพิ่มเติมมากนัก ส่วนในเรื่องของที่จะมีตัวแทนหรือมีการกระจายไปทั่วภูมิภาค อันนี้อาจต้องคุยกันอีกว่าจำเป็นต้องถึงขนาดนั้นในขั้นการที่จะขอจัดตั้งพรรค แต่ในส่วนที่จะต้องไปดำเนินการกิจกรรมทางการเมืองผมว่าต้องดูเงื่อนไขหลาย ๆ เงื่อนไขซึ่งในรัฐธรรมนูญเองก็มีหลายเรื่องทีบอกอย่างเช่นการส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งโดยผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งในแบบทั้งบัญชีรายชื่อต้องมีการกระจายตัว ต้องมีส่วนของผู้สมัครที่มีของแต่ละภาคมีส่วนร่วมด้วยให้ครอบคลุมถึง ซึ่งอันนั้นมันคงจะต้องไปดูในเรื่องของเวลาการดำเนินการกิจกรรมทางการเมืองในเรื่องของการเลือกตั้งอะไรต่าง ๆ ตามเข้ามา เพราะตอนนี้

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ผมเข้าใจว่าถ้าจะดูกันตรงนี้ก็อันนี้มี ๓ รูปแบบที่เกิดขึ้น ทั้งรูปแบบของการที่จะต้องมีผู้ริเริ่ม แล้วก็มาในเรื่องของการที่มาขอจัดตั้งพรรคโดยมีจำนวนไม่มากนัก ๕๐๐ คนแล้วมีการกระจายตัว กับมีการที่เข้ามาแล้วก็ไม่จำเป็นต้องมี มาจากไหนก็ได้โดยยังไม่มีเงื่อนไขในเรื่องการกระจายตัว กรณีของท่านประพันธ์ที่ยกขึ้นมา ก็คือก็รวมตัวกันมา ๕๐๐ คนนั้นละ แล้วก็มาขอจัดตั้งพรรค คืออย่างนี้จะอยู่ที่ว่าที่ประชุมจะเอารูปแบบไหนเป็นพื้นฐานเพราะลักษณะนี้จะเป็พื้นฐานในการเขียนในเรื่องต่อ ๆ ไปด้วยในขั้นต่อไป

ประธาน : หมายความว่าจะให้ลดขั้นตอนลงใช่ไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เพราะอาจจะต้องที่ประชุมเห็นว่าขั้นตอนตามร่าง กกต. เสนอมามากเกินไป มันจะทำให้การจัดตั้งเป็นไปโดยยากแล้วก็อาจจะไม่เหมาะสมในเรื่องของระยะเวลาที่จะต้องมาใช้ในการจัดตั้ง

ประธาน : เพราะว่าจะได้เป็นการปฏิรูปที่คนอยากเห็นว่าปฏิรูปสักทีควรจะทำอะไรให้มันดูด้วยว่ามันมีอะไรใหม่ ๆ ขึ้นมาบ้าง ไม่ใช่จำเจซ้ำซากย่าเท้าอยู่กับที่ ก็เป็นข้อสรุปอันหนึ่งที่เราคิดว่ามันเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีว่าขั้นตอนต่าง ๆ ควรจะลดลง เพราะเวลามันจำกัด เดี่ยวว่าพรรคใหม่ ๆ ก็จะเกิดไม่ได้ แล้วก็น้ำเน่าก็ยังมีอยู่ น้ำตึกก็เข้ามาไม่ได้ มีท่านผู้ใดจะเสนอประเด็นอื่นไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อย่งไรก็ต้องฝากทางฝ่ายเลขานุการไปลองนึกดูอีกวัน คินี้เวลา ๔ ฉบับแล้วมัน ๑๕๐ วันแค่นั้น แล้วต้องเป็นสมาชิกพรรค ๙๐ วัน มีเวลาแค่ ๖๐ วัน ดีไม่ดีไม่ถึง ๖๐ วันด้วย มันจะทันหรือเปล่า เพราะว่าสมมุติเราเอาสมาชิกต้องมีสมาชิก ๕๐๐ คน แน่นนอนพอมาจดนายทะเบียนเขาต้องสั่งตรวจสอบใช่ไหมครับ ต้องสั่งตรวจสอบว่าสมาชิกมีคุณสมบัติ ตามที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่ ใช้เวลาตรวจสอบมันจะทันไหม พวกอย่างนี้ได้ยวคินี้ลองไปนั่งนึกดู ที่นี้อีกประเด็นหนึ่งเพื่อจะให้การจดทะเบียนพรรคการเมืองมันจบ ก็คือประเด็นว่าจะจ่ายเงินค่าบำรุง สมาชิกพรรคหรือเปล่า มันจะได้จบทีเดียว ตกลงทางฝ่ายเลขานุการว่าอย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เรื่องนี้จะเป็นเรื่องหรืออีกประเด็นหนึ่งที่ตั้งไว้แน่ครับ คือในเรื่องของการจ่ายค่าบำรุงพรรคซึ่งเป็นเรื่องตั้งแต่แรกเริ่มที่เข้ามาเกี่ยวกับเรื่องของบำรุงพรรค แต่ละปีว่าสมควรจะมีการจัดเก็บอย่างไร แล้วมีมาตรการควบคุมกันอย่างไรที่จะให้เห็นว่ามีการจ่ายกันจริงโดยสมาชิกมีส่วนร่วมในเรื่องของการสนับสนุนพรรค ในเรื่องของการจ่ายค่าบำรุงพรรค ให้เห็นชัดเจน เพราะว่าที่ผ่านมาในข้อเท็จจริงบางที่การเก็บค่าบำรุงพรรคเขาไม่ได้เก็บตามจริง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

พีชรี ๔/๑๐

เพราะบางที่เป็นเรื่องของการดูแลฐานเสียงก็ไม่มีการเก็บหรือมีผู้ออกให้แทน ซึ่งก็เคยเป็นประเด็น
อยู่หลาย ๆ ประเด็น

- ๕/๑

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ประธาน : ผมเห็นว่ากาจ่าย ๒๐๐ มันไม่ได้แสดงว่าเป็นการมีส่วนร่วมในพรรคที่แท้จริงหรือครับ เพราะว่า ๒๐๐ มันก็ไม่มาก แล้วก็จริง ๆ แล้วนายทุนหรือว่าผู้บริหารพรรคอาจจะออกให้ก่อน จริง ๆ แล้วความมีส่วนร่วมก็คือว่าให้กรรมการมาจากสมาชิกธรรมดา กรรมการบริหารพรรคไม่จำเป็นจะต้องมาเป็นนายทุนหรือว่าคนที่เป็ celeb มาจากที่ไหนเอาสมาชิกธรรมดาแล้วก็คัดเลือกกันมาให้เป็นกรรมการบริหารพรรค และในการที่จะส่งสมาชิกพรรคการเมืองอันหนึ่งอันใดไปลงสมัครเลือกตั้งก็ต้องให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมด้วย เขาจะได้มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของพรรคแล้วก็มีความรู้สึกผูกพันกับพรรคมากกว่าที่จะจ่าย ๒๐๐ แล้วรู้สึกว่าเขาภูมิใจได้เป็นเจ้าของพรรคอยู่ ๑ ใน ๑,๐๐๐ หรือ ๑ ใน ๑๐,๐๐๐ นะครับ เชิญอาจารย์อัชพร

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านอาจารย์ครับ คือค่าบำรุงพรรคมันสำคัญกับการจ่ายเงินของรัฐที่จะเข้าไปสมทบ และมันจะเป็นจุดเริ่มต้นว่าตอนมาจดทะเบียนพรรค ทุนของพรรคมีอยู่เท่าไร มาจากไหน และวันนั้นที่ กกต. เขาเสนอว่าต้องบังคับเก็บค่าบำรุงพรรคจากสมาชิก เสร็จแล้วมันจะเป็นจุดเริ่มต้นว่าทุนของพรรคมาจากไหนะ และรัฐจะส่งเงินสนับสนุนก็เท่าของจำนวนเงินของสมาชิกที่มีอยู่ ก็อาจจะต้องเก็บประเด็นนี้เอาไว้ก่อนนะครับว่าน่าจะต้องเอาข้อเสนอของ กกต. เข้ามาคิดด้วย ส่วนจะหากกลไกที่จะป้องกันไม่ให้ตัวนายทุนเป็นคนจ่ายเงินให้ก็ต้องอีกกรณีหนึ่ง ต้องหากกลไก ต้องมีหลักฐานอะไรกันมา

ประธาน : เชิญท่านเถียรชัยครับ

นายเถียรชัย ณ นคร : ขออนุญาตครับ ขออนุญาตถอนคำพูดเมื่อสักครู่ครับ เมื่อกี้ดูกฎหมายผิดปี ไปดูปี ๒๔ แต่ว่าพอมานั่งเปิดดูแล้วจะเป็นอย่างที่ท่านอภิชาตพูดอยู่ก็คือว่าของเขาแค่ ๑๕ คนเท่านั้นเอง ๑๕ คนก็ตั้งพรรคการเมืองได้ แต่เขาใช้ค่าไม่เหมือนกับปีก่อนหน้านั้นคือเขาใช้คำว่า จัดตั้งพรรคการเมืองในทะเบียนพรรคการเมือง ในขณะที่กฎหมายเก่าเขาใช้คำว่า จัดทะเบียนพรรคการเมือง มันจะคนละความหมายกัน แต่ในปี ๕๐ จัดแจ้งในทะเบียนพรรคการเมืองแล้วก็มีฐานะเป็นนิติบุคคลและดำเนินกิจการได้ แต่ว่า ๑ ปีต้องหาสมาชิกให้ได้ ๕,๐๐๐ คน

นายอภิชาต สุขัคคานนท์ : ขออนุญาตครับ เรื่องทุนของพรรคมีแค่ไหนอย่างที่ท่านอัชพรถามนะครับ เดิมทีเขามีเรื่องผู้เริ่มก่อการ เขาคงจะให้เป็ทุนของพรรคอันนี้ละครับ เพราะว่าผู้เริ่มก่อการจะบริจาคแล้วก็มีตำแหน่งในพรรค บริจาคเริ่มต้นให้มันมีทุนขึ้นมา จะมา

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ประชุมกัน ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ คน อาจจะหาใครที่จะลงทุนให้พรรคไม่ได้เลยก็ได้คือได้แต่พูดกัน มันต้องมีให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้เริ่มก่อตั้งพรรคขึ้นมา มันจะมีทุนให้พรรคแค่ไหน ผมว่ามันอยู่ตรงนี้ ด้วยครับ และอีกอย่างที่ผมอยากจะเรียนฝากไว้วันนี้พวกเรามากันเกือบครบ คือเรื่องนายทะเบียน พรรคการเมืองเรายังไม่ได้คิดถึงนายทะเบียนเลยนะครับ ตอนนี้มีนายทะเบียนหรือเปล่า นายทะเบียนอาจจะไม่มีแล้วก็ได้ รัฐธรรมนูญที่ กต. เขาเขียนมาว่านายทะเบียนมันไม่ได้เป็นไป อย่างเดิมแล้วใช่ไหม เราจะเสนอให้เลือกโดย กต. ด้วยกัน เพราะว่าเดิมนายทะเบียนคือประธาน กต. โดยตำแหน่งตามกฎหมายลูกปี ๕๐ ด้วย เขาบอกว่าเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญชัดเลย ผมพลิก ดูแล้วก็ใช่ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เขียนไว้ให้เป็นนายทะเบียน แต่ตอนนี้เมื่อไม่ได้เขียนแล้วมีไหม นายทะเบียน ก็ต้องคิดข้อนี้ด้วยนะครับ มันรวมอยู่ในระยะเวลา ๖๐ วันอะไรนี้ด้วย และมัน เหมาะไหมที่จะให้ กต. มาเลือก กต. คนหนึ่งขึ้นมาเป็นนายทะเบียน อันนี้ผมขออนุญาต พูดไปเลยนะครับ ฝากพวกเราไว้เผื่อจะได้คิดกันในจุดนี้ด้วย ซึ่งในความคิดของผม ผมคิดว่า นายทะเบียนไม่จำเป็นจะต้องเป็นประธาน กต. เมื่อก่อนคงเป็นเพราะเขาให้อำนาจมาก แก่นายทะเบียน ยุบพรรคมันก็จบที่ กต. เลย เขาก็เลยให้ประธาน กต. เป็นนายทะเบียน แต่ตอนหลังนี้มันไม่ใช่แล้วนะครับ อำนาจมันก็หมดลงไป ต้องไปถึงศาล และอย่างที่ผมเคยเรียน ที่ประชุม กต. ที่รับผิดชอบจากเรื่องพรรคการเมือง ท่านก็เรียกร้องจะทำได้เต็มที่ ให้ท่านเป็น นายทะเบียนด้วย ซึ่งอันนี้ผมก็เรียนแล้วว่าที่เข้ามา ๑๐ กว่าปีมันไม่เคยมีนายทะเบียนเป็นประธาน โดยตำแหน่งและไปมอบให้คนอื่นทำ เราก็ไม่สามารถจะมอบให้กับท่านได้ แต่ตอนนี้มันก็เป็น โอกาสที่จะคิดกันแล้วนะครับว่านายทะเบียนนี้ควรจะเป็นใคร ซึ่งผมขอเรียนเสนอความเห็นของผม ไปเลยว่านายทะเบียนไม่จำเป็นจะต้องเป็น กต. คนใดคนหนึ่งด้วยซ้ำนะครับ มันควรจะเป็นคนที่ เหมือนอย่างกระทรวงมหาดไทยเขาก็ยังมีใช่ไหม นายทะเบียนไม่ใช่รัฐมนตรี นายทะเบียนอาวุธปืน อะไรอย่างนี้ นายทะเบียนอะไรก็ตาม นายทะเบียนโรงแรมอะไร เขาก็ไม่ใช่ว่าเอามาจากคนที่ มี ตำแหน่งสูงสุดอะไร เพราะฉะนั้นเอาใครก็ได้เนะครับ เราอาจจะกำหนดว่าให้มีนายทะเบียนเป็นอีก ตำแหน่งหนึ่งเลย เพื่อ กต. ๕ คนหรือปัจจุบันเพิ่มเป็น ๗ คน ก็จะได้สามารถคุมนายทะเบียนได้ ถนัดมือเลยไม่ใช่ว่านายทะเบียนเป็นประธาน กต. ก็คุมไม่ได้เนะครับ ถ้านายทะเบียนเป็นคนอื่น นายทะเบียนก็ทำงานถนัด อาจจะรับใครก็ได้ กำหนดคุณสมบัติไปถ้าเอาตามกฎหมายก็เคยเป็นผู้ พิพากษา เคยเป็นอัยการมาก่อน ซึ่งมีความรู้มีประสบการณ์มาพอตัวมันน่าจะเป็นอย่างนั้นนะครับ ก็เรียนฝากพวกเราไว้เนะครับ ขอขอบคุณครับ

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ประธาน : วันนี้ผมขอสรุปประเด็นแรกก่อนนะครับ ประเด็นของนายทะเบียนก็คงต้องคุยอีกเยอะพอสมควร เพราะว่ามันมีความสำคัญอย่างที่ท่านอภิชาตว่า วันนี้ไม่ทราบว่าพอจะสรุปได้หรือยังครับว่าประเด็นเรื่องการจัดแจ้ง เรื่องสมาชิกในภูมิภาคต่าง ๆ พอจะสรุปได้หรือยังครับ เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ก่อนที่คุณบอยจะกรุณาสรุป ไม่ทราบว่าในส่วนของการจัดแจ้งหรือการจัดทะเบียน เรื่องของการที่จะต้องบอกหรือว่าแสดงทุนจดทะเบียนเหมือนอย่างเราตั้งมูลนิธิเราต้องมีทุน มีเงินจดทะเบียนเบื้องต้นว่าจะต้องแสดงไว้หรือเปล่า แล้วก็ต้องบอกที่มาของมันว่าถ้าจะบริจาคหรือจะมาจากสมาชิกพรรคก็ต้องมีที่มาที่ไปที่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องการบริจาคก็มีเกณฑ์อยู่แล้ว นิติบุคคลบริจาคได้ไม่เกินเท่าไรต่อปี คืออยากให้มันมีที่มาที่ไปของเงินชัดเจนตั้งแต่ตอนขั้นตอนของการมาเริ่มจดทะเบียน แล้วเดี๋ยวเอา ป.ป.ง. ป.ป.ช. หรือผู้ตรวจไปไล่ทีหลังอันนั้นก็อีกเรื่องหนึ่ง อยากจะให้มันชัดเจนไปพร้อมกันเลยถ้าเป็นไปได้ ขอบคุณครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ขอเสริมอาจารย์ชาติชายนิดหนึ่งค่ะ เห็นด้วยกับประเด็นที่ว่าโดยเฉพาะเขตแดนของการบริจาคต่อบุคคล สมมุติว่าผู้ริเริ่มก่อตั้งร่วมกัน อาจจะเป็นคนให้ก่อนเป็นทุนประเดิม แต่ควรจะมีเขตแดนนะคะ ไม่อย่างนั้นก็กลับมาอีกรอบเดิม นายทุนให้เยอะ ๆ ก็มีเสียงดังกว่าคนอื่น นายทุนรายใหญ่เสียงดังกว่านายทุนรองลงมา คือให้มันมี maximum ว่าคนหนึ่งให้ได้สักเท่าไรก็น่าจะดีค่ะ

ประธาน : เชิญครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เดียวให้เขากลับไปรวบรวม ความจริงมันอาจจะเหลืออยู่แค่ประเด็นเดียวแต่ในประเด็นนั้นอาจจะมีแยกตั้ง เป็นตั้งเท่านั้นเองว่ายังมีปัญหาตรงนี้อยู่ ทำเป็นแนวมาว่าการตั้งพรรคการเมืองจะอย่างไรจากสิ่งที่คุยกันวันนี้ก็คงพอได้

ประธาน : สรุปลงไปทำการบ้าน

นายอัชพร จารุจินดา : ความจริงเรื่องสมาชิกพรรคอย่าลืมที่เชษฐาเขาเสนอ นะครับว่าเดิมาจำนวนรวมว่าสมาชิกพรรคต้องการเท่านั้น ปีนี้ต้องการก็คนก็คนซึ่งบางที่มันไม่ได้คำตอบอะไรนักหนาเพราะเอาจำนวนมาก ๆ แล้วจะอย่างไร ความจริงการไปอิงกับการส่งผู้สมัครได้จะต้องมีสมาชิกอยู่ในจังหวัดนั้นเป็นจำนวนเท่าไรอันนี้มันจะทำให้พรรคพยายามที่จะไปหาสมาชิกได้มากกว่าแล้วก็มีเหตุผลที่จะตอบว่าทำไมจะต้องไปหาจำนวนสมาชิกมากขึ้น

ประธาน : เราจะพยายามลดขั้นตอนลงไม่ใช่ว่าที่ กกต. เสนอว่าให้ตั้งยาก อยู่ยาก ตายยากผมว่าอันนั้นมันโง่เขลา โง่เขลาเกินไปนะครับ เชิญคุณธนาวัฒน์มีอะไรไหมครับ ได้รับการบ้านไปแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เท่าที่ฟังคือมันเป็นแนวเดียวกันหมดเพียงแต่ว่ามีรายละเอียดเท่านั้นเองครับ มันมีแค่บางกรณีอย่างเช่น ตกลงกันหรือยัง เห็นด้วยกันหรือยังว่าตอนมาแจ้งสมาชิกจำนวนที่กำหนด สมมติ ๕๐๐ คน อย่างที่บอกว่าเป็นใหม่ต้องมีเงื่อนไขว่าต้องกระจายตัวไปทั่วทั้งหมดหรือไม่จำเป็นก็ได้

นายอัชพร จารุจินดา : ถ้าอย่างนั้นคุณก็ทำเป็นก้างปลาแยกออกมาว่ายังมี ความเห็นต่างอยู่ตรงนี้หน่อยหนึ่ง สมมติ ๕๐๐ คน ก็อาจจะเป็น ๒๐๐ คน อย่างที่อาจารย์จัวร์ว่าก็ได้ถ้ามาที่เดียวเลยนะ

ประธาน : ดีครับ แคบลงมาแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ก็เลยคิดว่าจะทำออกมาคือกระจายกับไม่กระจายแล้วก็ได้ อย่างที่ท่านอัชพรบอกคือถ้าไม่จำเป็นต้องกระจายจำนวนอาจจะต้องมานัก แล้วก็รวมถึงกรณีที่ท่านประธานมีข้อสังเกตมันจะได้ไม่เสียเวลาในการตรวจสอบมากนัก

ประธาน : คือตอนตรวจสอบเราอาจจะกำหนดเวลานะครับ มันต้องมี กำหนดเวลาไม่ใช่ปล่อยให้เขาไปหาข้อมูลอะไรต่าง ๆ นานาเกินไปจนกระทั่งเขาไม่มีเวลาที่จะเตรียมตัวลงเลือกตั้งนะครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตครับ พຽງนี้ตามกำหนดการว่าจะเอาร่างกฎหมายเลือกตั้งหรือท่านประพันธ์

นายอัชพร จารุจินดา : เดียวนะครับ เขาจะส่งกฎหมายเลือกตั้งมาเพราะฉะนั้นหน้าที่ยกอันหนึ่งของบอยก็คืออาจจะต้องไปทำปฏิทินเพราะมันจะมาทุกอาทิตย์อย่างพรรค

การเมืองที่เราจะคุยกันนี้จะคุยได้นานสักกี่ครั้งให้มันจบหัวข้อแล้วมาต่อด้วยกฎหมายเลือกตั้งอะไรพวกนี้ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวพูดกันไปเรื่อย ๆ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือผมกำลังหาหรือว่าถ้าส่งมา ถ้าท่านมีก่อนช่วยส่งมาให้ผมจะได้ไปศึกษาล่วงหน้าก่อน เพราะว่ามันจะมีที่มหนึ่งที่จะต้องทำจะได้ให้เขามาฟังด้วยจะได้ประสานต่อได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่ได้รับทราบมาวันพຼ່งนี้ทาง กกต. เขาจะประชุมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. ถ้าเขาเสร็จพຼ່งนี้เขาคงจะส่งมาได้เหมือนกับครั้งก่อนอาจจะส่งมาตอนเย็นหน่อยแล้วเรามาดูวันพຼ່งที่ ๑๔ ของ ส.ส. นะครับ แล้วก็วันที่ ๒๐ กันยายน เขาจะพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งเขาคงจะส่งมาตอนเย็นวันที่ ๒๐ กันยายน แล้วก็วันที่ ๒๗ กันยายน เขาจะพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง ส.ว. นะครับ ซึ่งเขาคงจะส่งเย็นวันที่ ๒๗ กันยายน อันนี้ตามที่ได้ทราบมานะครับ พຼ່งนี้เราอาจจะต้องคุยเรื่องพรรคการเมืองให้จบแล้วก็วันพຼ່งอาจจะมาดู พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. หรือจะเชิญคุณสมชัยเข้ามาด้วยไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มันจะต้องรอร่างมาตามที่เคยทำมา ต้องให้ทาง กกต. เขามาชี้แจงถึงแนวคิดที่ว่าเขาเขียนลักษณะนี้เพราะอะไร เพราะมันมีหลายเรื่องอย่างที่เขาแกลงไปเมื่อที่ผ่านมามีใบส้ม ใบดำอะไรเพิ่มขึ้นมามีด้วย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : สืบเนื่องจากเรื่องนี้ครับ ในฝ่ายประชาสัมพันธ์ที่ได้รับมอบจากท่านประธานให้จัดให้มีสัมมนารับฟังความเห็นถ้าดูจากปฏิทินของที่ กกต. เขาจะประชุมเห็นชอบร่างแต่ละฉบับในขั้นนี้ได้กำหนดไว้เบื้องต้นว่าวันที่ ๒๘ นะครับ เดือนนี้นะครับก็จะจัดรับฟังความคิดเห็นทุกฝ่าย โดยเฉพาะตอนแรกก็นึกว่ามีเฉพาะร่างของพรรคการเมืองแต่ถ้าหากเขาส่งร่างการเลือกตั้ง ส.ส. มาได้ทันก็จะมีทั้ง ๒ ประเด็นนะครับ ในขั้นนี้กำลังคิดว่าจะจัดในตอนบ่ายวันที่ ๒๘ ตั้งแต่บ่ายโมงที่สภานี้ละครับ อาคาร ๒ เพราะว่าจะได้ถือโอกาสในการประชุมของเราด้วย พวกเราก็ไปฟังเขาก็จะมีตัวยืนในเรื่องของพรรคการเมืองก็จะมี กกต. ซึ่งก็คือร่างที่เขาส่งมานี้เราก็จะขอเชิญผู้แทนเข้ามาพูดตั้ง ๆ ให้ทุกฝ่ายฟังอีกทีหนึ่งแล้วก็จะขอ สปท. ไม่ทราบว่าจะเข้านี้ทางคุณเสรี สุวรรณภานนท์ ได้นำเสนอกรรมาธิการด้านการเมืองให้ที่ประชุมใหญ่ สปท. รับทราบหรือยัง แต่ตามปฏิทินเขาน่าจะเสนอวันนี้หรือไม่ก็พຼ່งนี้นะครับเข้าใจว่าคงจะเป็นวันพຼ່งเขาส่งให้เรา ถ้ามีร่างของเขาเกี่ยวกับพรรคการเมืองด้วยก็จะมีร่างของ สปท. แล้วถ้ามันมีของพรรคการเมืองไหนระหว่างนี้ ไม่ใช่พรรคคณะสมาชิกพรรคหรือตัวบุคคลไหนเขาส่งมาเป็นเรื่องเป็นราวเราก็อาจจะเชิญเขาขึ้นเวทีพูด คือให้สรุปประเด็นเฉย ๆ นะครับแล้วก็เปิดรับฟัง จะแยกเป็นหมวด ๆ เป็นเรื่อง ๆ เรื่องการจัดตั้ง เรื่องการเงิน เรื่องการส่งผู้สมัคร เรื่องอะไรต่าง ๆ ก็จะได้ฟังความคิดเห็นของคนที่เขาจะมา รวมทั้งคนที่เขาจะมายื่นเอกสารให้แล้วก็ฝ่ายเลขาฯ จะประมวลความเห็นหลากหลายทั้งหมดให้กับคณะเราอีกทีหนึ่งเพื่อจะได้ประกอบการเขียนตัวร่างของเรา นะครับ แต่ถ้า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙

ศิริวรรณ ๖/๓

หากมีกฎหมายพรรคการเมืองมาก็เดี๋ยวจะต้องดูว่าอาจจะต้องขยายเวลาก็คือว่าบ่ายอาจจะไม่เสร็จ อาจจะเป็ตั้งแต่เช้านะครับ แล้วก็ีอาหารกลางวันแล้วก็คร่อมไปบ่าย เดิมที่ไม่อยากให้มีอาหาร กลางวันเพราะมันวุ่นวายสับสน เพราะสถานที่เรามันไม่ใช่โรงแรม เพราะฉะนั้นก็เลยคิดว่าจะจัด บ่ายแล้วไม่เป็นภาระเรื่องอาหารก็ลองดูอีกที อาจจะ ๒ บ่ายก็ได้ ที่จริงเราก็อาจจะยอมเบียด ๆ กันหน่อยเพราะว่าการไปเลือกวันพุธเพราะว่า สปท. ไม่ประชุม สนช. ไม่ประชุมแต่ถ้าหากมัน จำเป็นอย่างนั้นอาจจะ ๒ บ่ายก็ได้ วันพุธ วันพฤหัสบดี ก็ได้ ถ้าดูเนื่อมันเยอะนะครับ ของ ส.ส. เองถ้ามันมีไบโนนไบเนี่มาอีกก็อาจจะ ๒ ครั้ง ก็เรียนให้ทราบก่อนว่าในชั้นนี้วันที่ ๒๘ แน่نونก็ถือ ว่าเป็นการประชุมของเราไปด้วย เรียนเพื่อทราบครับ รายละเอียดกำลังทำเรื่องเสนอให้ท่าน ประธานเห็นชอบครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : มีเรื่องใดอีกไหมครับ ถ้าไม่มีพຽงนี้ขอเชิญประชุมที่เก่าเวลาเดิม เพื่อจะ มาคุยอภิปรายให้จบเกี่ยวกับเรื่องของการจัดตั้งจัดแจ้งอะไรต่าง ๆ แล้วก็พยายามให้จบจะได้เริ่ม ประเด็นใหม่ะครับ ขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๑๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๕

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข